

Projekt uchwały

UCHWAŁA NR

RADY MIEJSKIEJ W SKALE

z dnia.....

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny dla Miasta i Gminy Skala na lata 2026-2028.

Na podstawie art. 18 ust. 2, pkt 15 oraz art. 7 ust.1 pkt 6a ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2025 r. poz. 1153, poz. 1436) oraz art. 2 ust. 3, art. 10, art. 176 pkt 1, art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. z 2025 r. poz. 49, poz.1301) Rada Miejska w Skale stanowi, co następuje

§ 1

Przyjmuje się Gminny Program Wspierania Rodziny dla Miasta o Gminy Skala na lata 2026 - 2028 w brzmieniu określonym, jako załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta i Gminy Skala.

§ 3

1. Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2026 roku.
2. Uchwała podlega publikacji Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Miasta i Gminy Skala.

Przewodniczący Rady Miejskiej Skale

Mariusz Gajewski

RADCA PRAWNY
mgr Katarzyna Karaś-Batko
K-1195

ZASTĘPCA KIEROWNIKA
MIEJSKO GMINNEGO OŚRODKA
POMOCY SPOŁECZNEJ W SKALE

mgr Maria Magielska

UZASADNIENIE

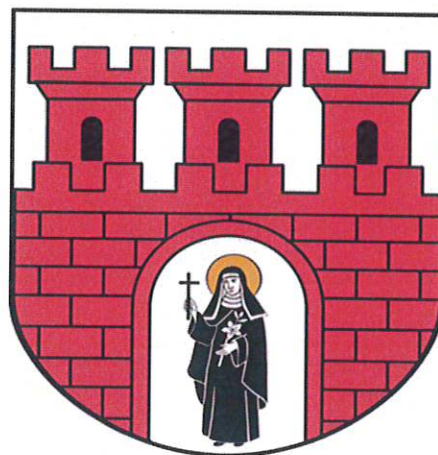
Ustawa z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. z 2025 r. poz. 49, poz.1301) nakłada na gminy obowiązek opracowania i realizacji gminnych 3-letnich programów wspierania rodziny. Celem Programu jest zaplanowanie i podjęcie działań w zakresie pomocy rodzinom naturalnym przeżywającym różnego typu trudności zakłócające lub uniemożliwiające prawidłowe wypełnianie podstawowych funkcji opiekuńczo – wychowawczych oraz stworzenie spójnego i skutecznego systemu pomocy dla rodzin.

Wobec powyższego niniejszą uchwałę uznać należy za konieczną i uzasadnioną.

Załącznik
do uchwały
Rady Miejskiej w Skale
z dnia

GMINNY PROGRAM WSPIERANIA RODZINY DLA MIASTA I GMINY SKAŁA NA LATA 2026-2028

Skala 2025

Spis treści:

Wstęp.....	3
I. Podstawa prawna.....	4
II. Diagnoza sytuacji rodzin i dzieci w Mieście i Gminie Skała.....	5
1. Charakterystyka demograficzna i społeczna Miasta i Gminy Skała	5
2. Sytuacja rodziny i dziecka w Mieście i Gminie Skała	9
3. Wsparcie udzielane rodzinom w Mieście i Gminie Skała.....	20
4. Zasoby wspierające rodzinę i dziecko w Mieście i Gminie Skała.....	30
5. Analiza SWOT	31
III. Cele i zadania Programu	34
IV. Źródła finansowania programu	42
V. Podsumowanie, monitoring i ewaluacja programu.....	43

Wstęp

Z preambuły ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej:

Dla dobra dzieci, które potrzebują szczególnej ochrony i pomocy ze strony dorosłych, środowiska rodzinnego, atmosfery szczęścia, miłości i zrozumienia, w trosce o ich harmonijny rozwój i przyszłą samodzielność życiową, dla zapewnienia ochrony przysługujących im praw i wolności, dla dobra rodziny, która jest podstawową komórką społeczeństwa oraz naturalnym środowiskiem rozwoju, i dobra wszystkich jej członków, a w szczególności dzieci, w przekonaniu, że skuteczna pomoc dla rodziny przeżywającej trudności w opiekowaniu się i wychowywaniu dzieci oraz skuteczna ochrona dzieci i pomoc dla nich może być osiągnięta przez współpracę wszystkich osób, instytucji organizacji pracujących z dziećmi i rodzicami.

Gminny Program Wspierania Rodziny dla Miasta i Gminy Skała na lata 2026-2028 stanowi samodzielny program, służący wspieraniu rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, który należy do zadań własnych gminy. Pomoc rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych oraz organizację pieczy zastępczej określa ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Ustawa dokonuje podziału kompetencji, zadań i działań realizowanych przez jednostki samorządu terytorialnego oraz organ administracji rządowej. Rodzina w ujęciu społecznym jest najważniejszą i podstawową komórką społeczną oraz naturalnym środowiskiem wychowawczym zapewniającym prawidłowy rozwój wszystkich jej członków, w szczególności dzieci, na której opiera się całe społeczeństwo. Ma ona zasadniczy wpływ na funkcjonowanie człowieka w rolach społecznych oraz kształtowanie jego tożsamości i postaw. Prawidłowo funkcjonująca rodzina daje jej członkom poczucie bezpieczeństwa i wzmacnia ich rozwój osobisty. Rodzina jako pierwsze i podstawowe środowisko wychowawcze bezpośrednio oddziałuje na osobowość dziecka, przekazując mu swój system wartości, tradycje, poglądy, a co za tym idzie ukierunkowuje na całe życie. Zaburzone więzi rodzinne wpływają destrukcyjnie na funkcjonowanie człowieka, stanowią podstawowe źródło jego deficytów. Współczesne rodziny mają wiele trudności w odnalezieniu się w zmieniającej się rzeczywistości. Coraz częściej dotyczą je zjawiska bezrobocia, ubóstwa, alkoholizmu czy przemocy. Towarzyszą im trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych, które rzutują na prawidłowy rozwój dziecka a także wzrost napięć i konfliktów, zakłócenia w komunikacji interpersonalnej, osłabienie więzi emocjonalnych, które niejednokrotnie są podłożem rozwoju

rozmaitych patologii. W relacjach rodzinnych obserwuje się zmniejszenie dystansu pomiędzy małżonkami, a także między rodzicami i dziećmi. Wzajemne kontakty rodzinne nie są już ściśle uzależnione od pozycji zajmowanej w rodzinie. Dzieciom przyznawana jest coraz większa swoboda zachowania, a młodzież uwalnia się spod arbitralnej władzy rodziców. Dynamiczne zmiany w zakresie życia rodzinnego, których współcześnie doświadczamy, spowodowały destabilizację niektórych rodzin. Pojawiły się problemy opiekuńczo -wychowawcze, uzależnienia, izolacja społeczna. Osłabieniu lub zerwaniu uległy więzi rodzinne, co istotnie wpłynęło na strukturę rodziny, jej spójność, pozytywne stosunki między wszystkimi członkami, zaburzyło równowagę wewnątrzrodzinną oraz wpłynęło na: poczucie bezpieczeństwa domowników, rozwój osobowości dziecka, zdolności adaptacyjne. Niezwykle ważne jest umacnianie rodziny i przeciwdziałanie jej dysfunkcjonalności w realizacji funkcji psychospołecznych. Należy zatem objąć rodziny wsparciem i podejmować działania służące udzielaniu im wszechstronnej pomocy.

W związku z powyższym zostaje wprowadzony trzyletni Program Wspierania Rodziny dla Miasta i Gminy Skała na lata 2026-2028, którego założeniem będzie stworzenie wielu działań profilaktycznych tak, aby zapobiegać marginalizacji i społecznemu wykluczeniu mieszkańców. Świadczenie wsparcia dla rodzin zagrożonych obniżeniem standardu życia, ma dać poczucie bezpieczeństwa i gwarancje zaplecza instytucjonalnego. Program, którego celem jest wzmocnienie rodziny w prawidłowym funkcjonowaniu, będzie realizowany głównie w trzech obszarach: podejmowanie działań profilaktycznych i edukacyjnych na rzecz rodziny, zapewnienie rodzinom stabilizacji i poczucia bezpieczeństwa socjalnego, a także integracji działań podmiotów zajmujących się rodzinami dysfunkcyjnymi.

I. PODSTAWA PRAWNA

Zadania dotyczące wspierania rodziny, uwzględnione przy opracowywaniu Gminnego Programu Wspierania Rodziny dla Miasta i Gminy Skała na lata 2026-2028 regulują następujące aktyprawne:

- 1) Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tekst jednolity Dz.U. z 2025 r. poz. 49.)
- 2) Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (tekst jednolity Dz.U. 1997 nr 78 poz. 483 z późn. zm.)
- 3) Ustawa z dnia 25 lutego 1964 r.- Kodeks rodzinny i opiekuńczy (tekst jednolity Dz.U. 2023 poz. 2809 z późn. zm.)
- 4) Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity Dz.U. 2025 poz. 1153)

- 5) Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tekst jednolity Dz.U. 2025 poz. 1214 z późn. zm.)
- 6) Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (tekst jednolity Dz.U. 2024 poz. 1673)
- 7) Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jednolity Dz.U. 2023 poz. 2151)
- 8) Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (tekst jednolity Dz.U. 2023 poz. 1939.)
- 9) Ustawa z dnia 4 listopada 2016 roku o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (Dz.U. 2024 poz. 1829.)
- 10) Ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (tekst jednolity Dz.U. 2025 poz. 1214 z późn. zm.)
- 11) Ustawa z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny (tekst jednolity Dz.U. 2024 poz. 1512.)
- 12) Ustawa z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych (tekst jednolity Dz.U. 2023 poz. 1335.)
- 13) Ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (tekst jednolity Dz.U. 2025 poz. 438.)

II. DIAGNOZA SYTUACJI RODZIN I DZIECI W MIEŚCIE I GMINIE SKAŁA

1. Charakterystyka demograficzna oraz społeczna Miasta i Gminy Skala

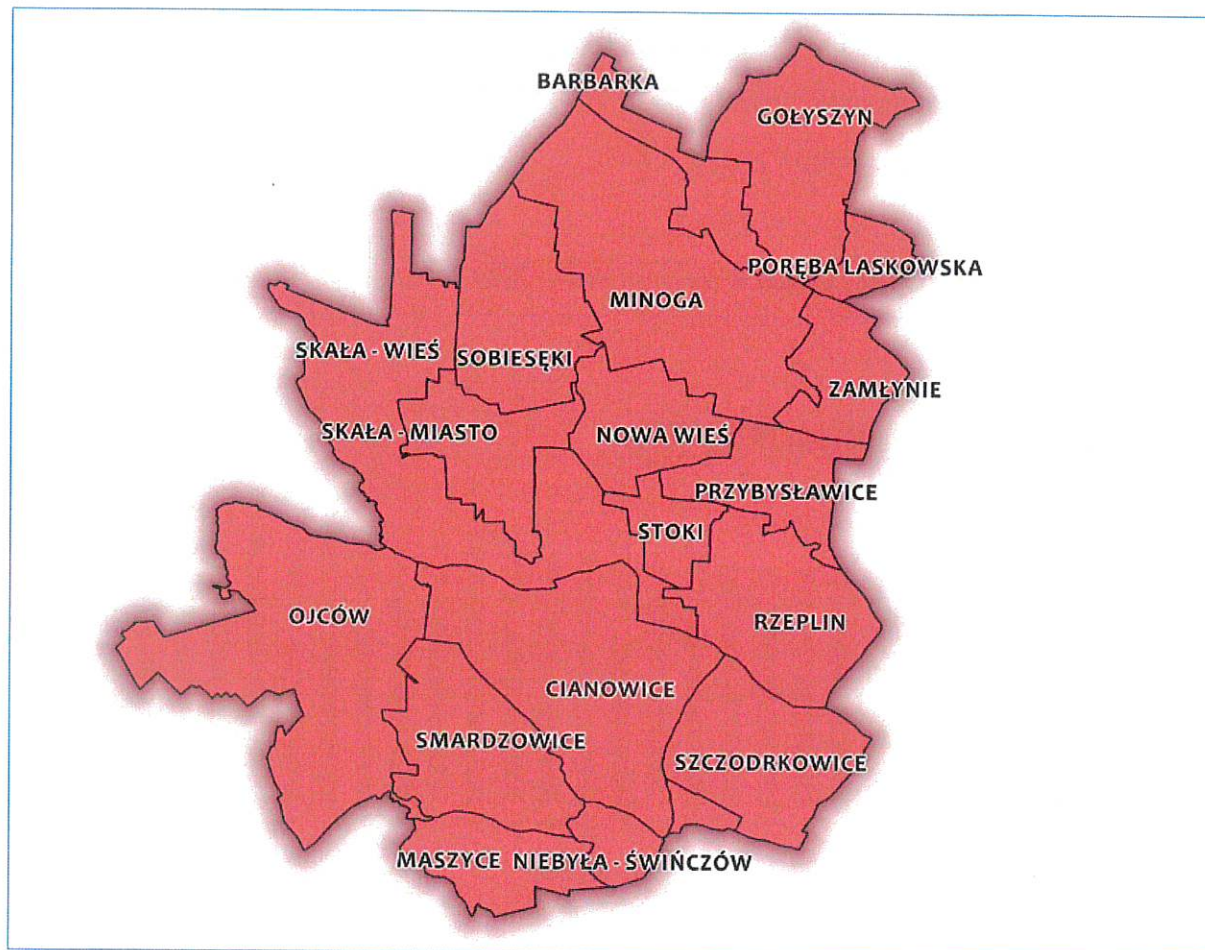
Gmina Skala to malownicza gmina miejsko-wiejska położona w północnej części województwa małopolskiego, w powiecie krakowskim, zaledwie około 21 km od Krakowa. Stanowi ważny fragment Jury Krakowsko-Częstochowskiej, a jej położenie sprzyja zarówno rozwojowi turystyki, jak i spokojnemu życiu mieszkańców.

Od zachodu gmina sąsiaduje z Sułoszową oraz Jerzmanowicami-Przeginią, od południa z Wielką Wsią i Zielonkami, od wschodu z Iwanowicami, a od północy z gminami Gołcza i Trzyciąż. Łączna powierzchnia gminy wynosi 75 km², co daje 6,1% obszaru powiatu krakowskiego. Samo miasto Skala zajmuje 3 km², natomiast pozostałe tereny – aż 72 km² – to obszary wiejskie.

W skład gminy wchodzi wiele miejscowości o bogatej historii i lokalnym charakterze: Barbarka, Cianowice, Gołyszyn, Maszyce, Minoga, Niebyła-Świńczów, Nowa Wieś, Ojców, Poręba Laskowska, Przybysławice, Rzeplin, Smardzowice, Sobiesęki, Stoki, Szczodrkowice oraz Zamłynie.

Dzięki bliskości Ojcowskiego Parku Narodowego oraz atrakcyjnych terenów przyrodniczych gmina Skala stanowi wyjątkowe miejsce zarówno do zamieszkania, jak i odwiedzin.

Poniżej na mapie przedstawiono jednostki terytorialne Miasta i Gminy Skala

Źródło: Gminny Program Rewitalizacji Gminy Skala na lata 2017 - 2023

Poza bliskim sąsiedztwem Krakowa jednym z najważniejszych atutów lokalizacyjnych Gminy Skala są jej wyjątkowe walory przyrodnicze. Południowo-zachodnia część gminy znajduje się na obszarze Ojcowskiego Parku Narodowego, natomiast inny fragment jej terytorium obejmuje Dłubniański Park Krajobrazowy. Krajobraz gminy kształtują liczne formy krasowe, takie jak jaskinie, bramy czy wapienne iglice, które nadają jej niepowtarzalny, jurajski charakter.

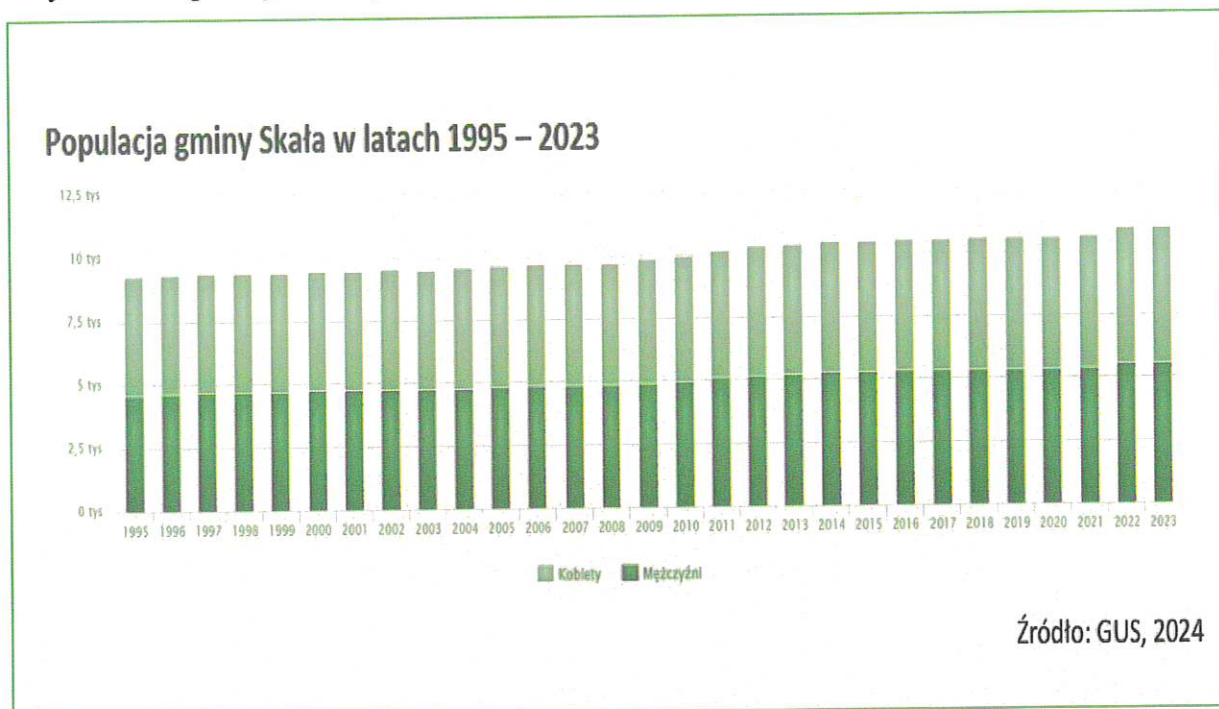
Naturalne bogactwo przyczyniło się do wyznaczenia wielu atrakcyjnych szlaków turystycznych biegnących przez teren gminy. Znajdują się tu m.in. Szlak Orlich Gniazd, Szlak Warowni Jurajskich oraz Szlak Dolinek Jurajskich. Walory krajobrazowe to jednak niejedyna atrakcja – region słynie również z lokalnych specjałów kulinarnych, takich jak pstrąg ojcowski czy tradycyjne kluski „łojoki”. Według stanu na 30 czerwca 2024 r. Gminę Skala zamieszkiwało 10 360 osób, w tym 49,81% kobiet i 50,19% mężczyzn. Na koniec roku, 31 grudnia 2024 r., liczba ludności wzrosła do 10 424

mieszkańców. Wśród nich 10 190 osób było zameldowanych na pobyt stały, a 234 na pobyt czasowy. W ogólnej populacji kobiety stanowiły 5 158 osób (49,48%), natomiast mężczyźni 5 266 osób (50,52%).

Struktura demograficzna gminy przedstawiała się następująco:

- osoby w wieku przedprodukcyjnym: 2 051,
- osoby w wieku produkcyjnym: 6 082,
- osoby w wieku poprodukcyjnym: 2 227.

Wykres 1. Populacja Gminy Skała w latach 1995 – 2023

Źródło: Polska w liczbach, online, liczba ludności w oparciu o dane GU

Poniższa tabela przedstawia liczbę dzieci uczęszczających do Placówek Oświatowych na terenie Miasta i Gminy Skała w latach 2022-2024.

Tabela nr. 1 Placówki edukacyjne Miasta i Gminy Skała – liczba uczniów uczęszczających

Rodzaj placówki Oświatowej	Liczba uczniów w roku szkolnym 2021/2022	Liczba uczniów w roku szkolnym 2022/2023	Liczba uczniów w roku szkolnym 2023/2024
Szkoła Podstawowa Minoga	177	160	151
Szkoła Podstawowa Cianowice	228	230	215
Szkoła Podstawowa Smardzowice	111	113	115

Szkoła Podstawowa nr 1 Skala	319	301	287
Szkoła Podstawowa nr 2 Skala	205	187	176
Przedszkole Samorządowe Skala	145	148	148
Zespół Szkół Skala	337	337	417
Szkoła Podstawowa Szczodrkowice	101	94	96
RAZEM	1623	1570	1605

Źródło: Dane pozyskane z Placówek Oświatowych z terenu Miasta i Gminy Skala

Placówki oświatowe w ramach swojej działalności w zakresie poprawy sytuacji dzieci i młodzieży realizują szereg działań edukacyjnych, wychowawczych, profilaktycznych, uzupełniających brakującą wiedzę a także prowadzą działania rozwijające zdolności i zainteresowania uczniów. Realizowane są różne projekty, warsztaty, festyny, wycieczki; prowadzone akcje: ekologiczne, charytatywne, promujące zdrowie. Uczniowie placówek oświatowych korzystają z pomocy psychologicznej i pedagogicznej. Pomoc ta wspomaga wszechstronny rozwój dziecka i młodzieży w zakresie nabywania i rozwiązywania umiejętności negocjacyjnego rozwiązywania konfliktów i problemów oraz innych umiejętności w zakresie komunikacji społecznej. Poniższa tabela przedstawia liczbę uczniów objętych pomocą psychologiczną i pedagogiczną na terenie Miasta i Gminy Skala w latach 2022-2024

Tabela nr. 2 Liczba uczniów objętych pomocą psychologiczną i pedagogiczną na terenie Miasta i Gminy Skala

Nazwa szkoły	Rok szkolny 2021/2022	Rok szkolny 2022/2023	Rok szkolny 2023/2024
Przedszkole Samorządowe Skala	59	1	68
Szkoła Podstawowa Smardzowice	0	6	63
Szkoła Podstawowa Minoga	196	216	111
Szkoła Podstawowa nr 2 Skala	117	100	115
Szkoła Podstawowa nr 1 Skala	59	79	77

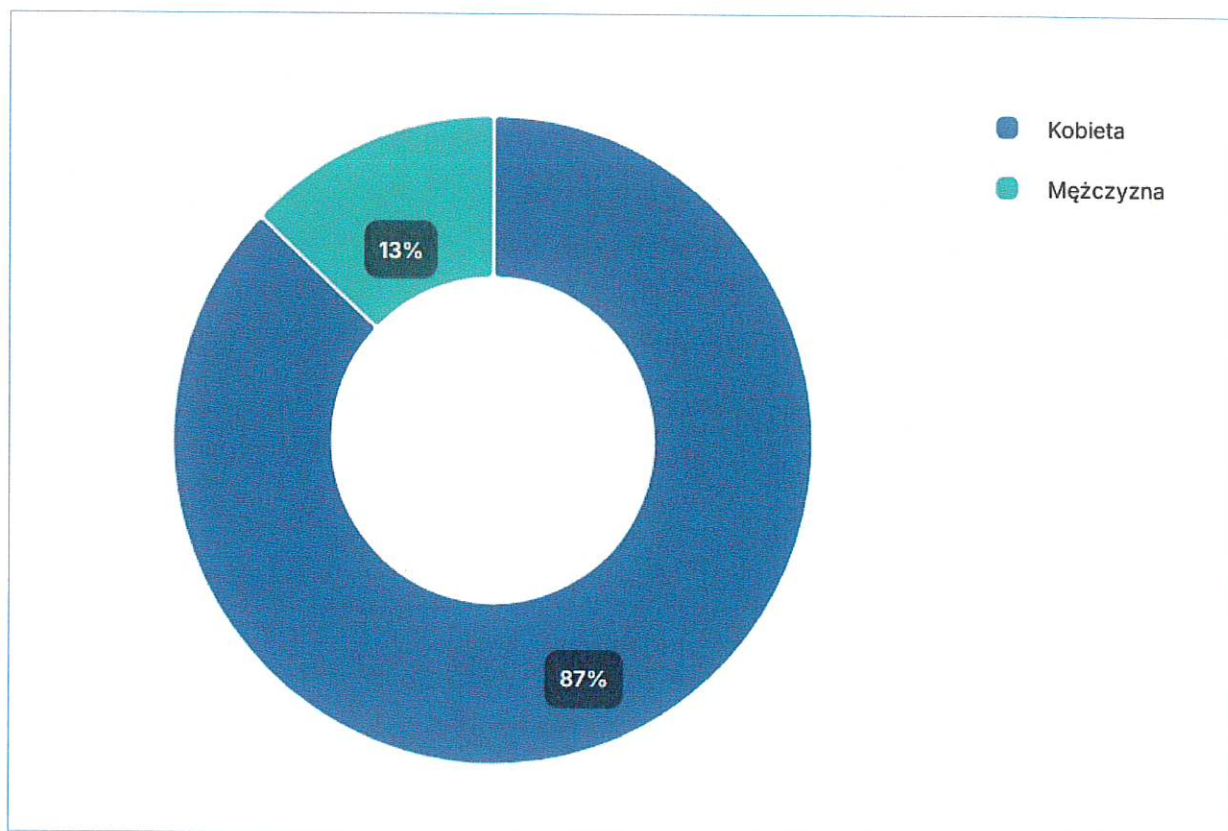
Szkoła Podstawowa Szczodrkowice	45	103	157
Zespół Szkół w Skale	248	297	311
Szkoła Podstawowa Cianowice	110	118	50
Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna	196	219	236
RAZEM	1030	1139	1188

Źródło: Dane pozyskane z Placówek Oświatowych ze sprawozdań MGOPS.

2. Sytuacja rodziny i dziecka w Mieście i Gminie Skala

Niniejsza analiza sytuacji dziecka i rodziny w środowisku lokalnym została opracowana na podstawie badań ankietowych przeprowadzonych w kwietniu i maju 2025 roku. Badanie skierowano do dorosłych mieszkańców oraz przedstawicieli instytucji działających na terenie Miasta i Gminy Skala, którzy na co dzień współpracują z rodzinami. Łącznie udział w nim wzięło około 100 osób. Ankieta, mająca charakter anonimowy, obejmowała pytania zamknięte, półotwarte oraz otwarte, umożliwiające respondentom wyrażenie własnych opinii i refleksji. Poruszane zagadnienia dotyczyły kluczowych kwestii związanych z funkcjonowaniem rodzin oraz sytuacją dzieci w Mieście i Gminie Skala. W wielu pytaniach istniała możliwość zaznaczenia więcej niż jednej odpowiedzi, co pozwoliło na pełniejsze poznanie opinii badanych. Celem analizy było określenie aktualnego obrazu sytuacji rodzin i dzieci w lokalnym środowisku. Zarówno dorośli respondenci, jak i młodzież uczestnicząca w badaniu zostali zapytani o płeć. Wyniki wskazują, że wśród wszystkich osób biorących udział w badaniu 87% stanowiły kobiety, natomiast 13% mężczyźni. Procentowy rozkład udziału kobiet i mężczyzn przedstawia poniższy wykres.

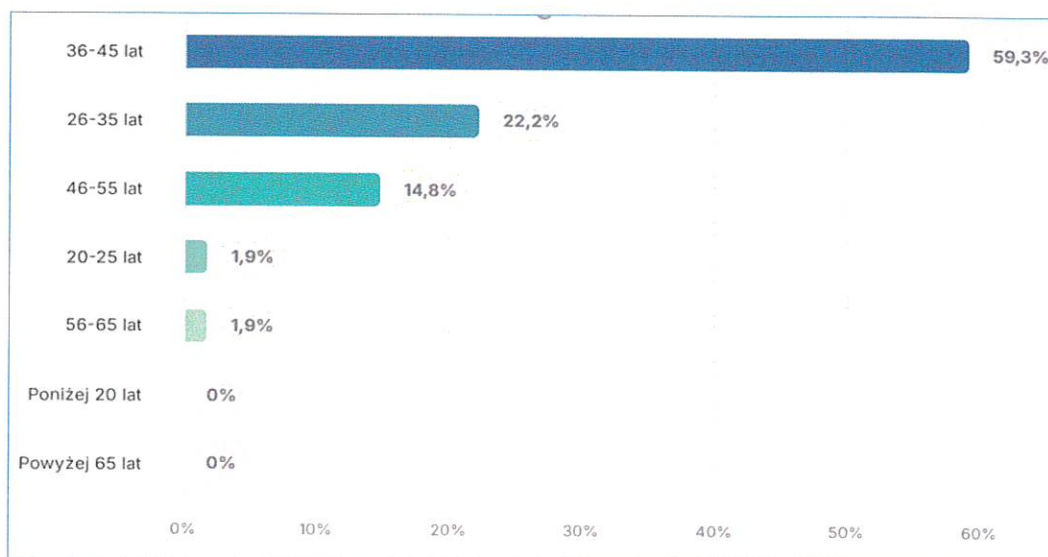
Wykres 2. Podział ankietowanych ze względu na płeć

Źródło: dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym, opracowanie własne

Ankietowani zostali zapytani również o wiek. Poniższy wykres obrazuje jak procentowo przedstawia się wiek osób biorących udział w ankiecie.

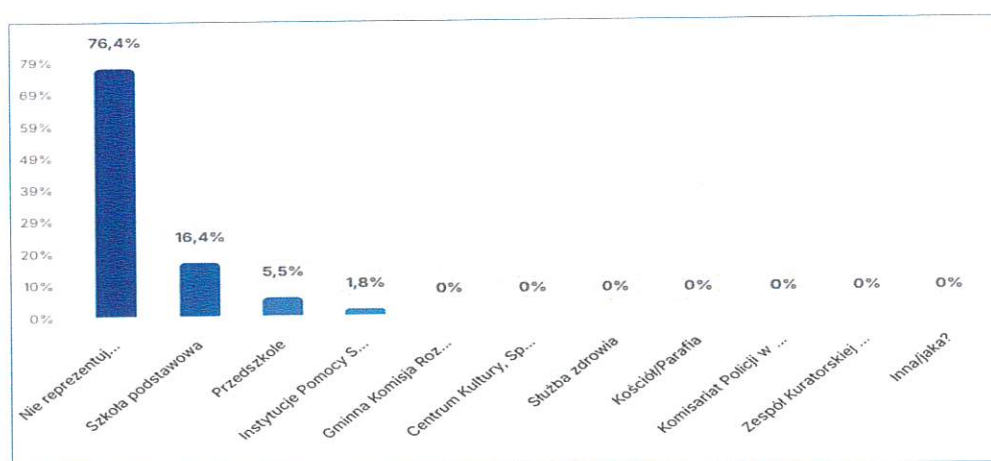
Wykres 3. Podział ankietowanych ze względu na wiek

Źródło: dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym, opracowanie własne

Struktura wiekowa osób biorących udział w badaniu przedstawia się następująco: 59,3% respondentów było w wieku 36–45 lat, 22,2% w wieku 26–35 lat, a 14,8% stanowili ankietowani w wieku 46–55 lat. Z kolei 1,9% uczestników mieściło się w przedziale 56–65 lat. W badaniu nie odnotowano osób poniżej 20. roku życia ani powyżej 65. roku życia. W kolejnym pytaniu ankietowani zostali zapytani o instytucję lub też organizację jaką reprezentują. Dane dotyczące ww. zostały zamieszczone na poniższym wykresie nr 4 .

Wykres 4. Instytucje i organizacje reprezentowane przez wypełniających ankietę

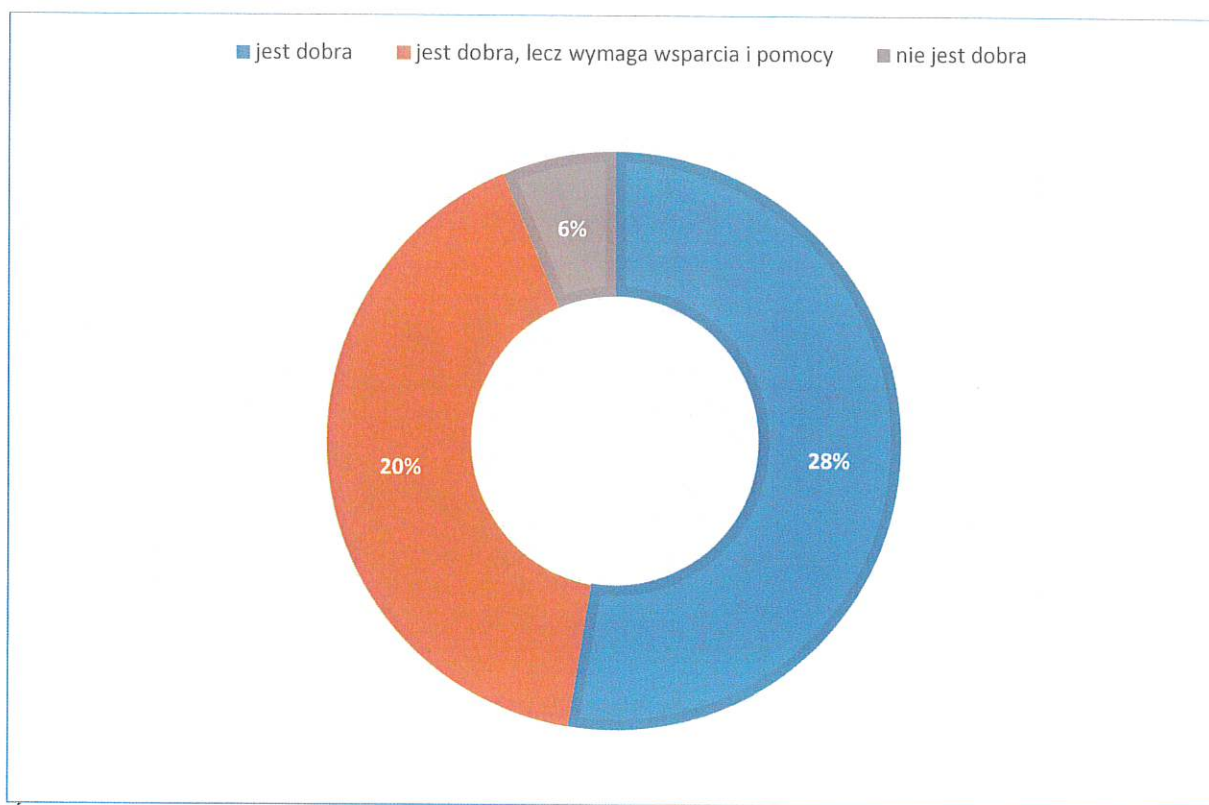

Źródło: dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym, opracowanie własne

Na powyższym wykresie przedstawione są dane dotyczące jaką instytucję lub organizację reprezentowali respondenci. Z przeprowadzonych badań wynika, że 76,4 % ankietowanych nie reprezentuje żadnej z wymienionych instytucji, są mieszkańcami Miasta i Gminy Skąpa, 16,4 % badanych reprezentuje Szkoły Podstawowe, 5,5 % ankietowanych reprezentuje Przedszkola, 1,8 % ankietowanych to przedstawiciele Instytucji Pomocy Społecznej. Pozostałe przykładowo wymienione instytucje uzyskały 0 % odpowiedzi ankietowanych.

Kolejne pytanie dotyczyło oceny sytuacji materialno-bytowej mieszkańców Miasta i Gminy Skąpa. Odpowiedzi respondentów obrazuje poniższy wykres.

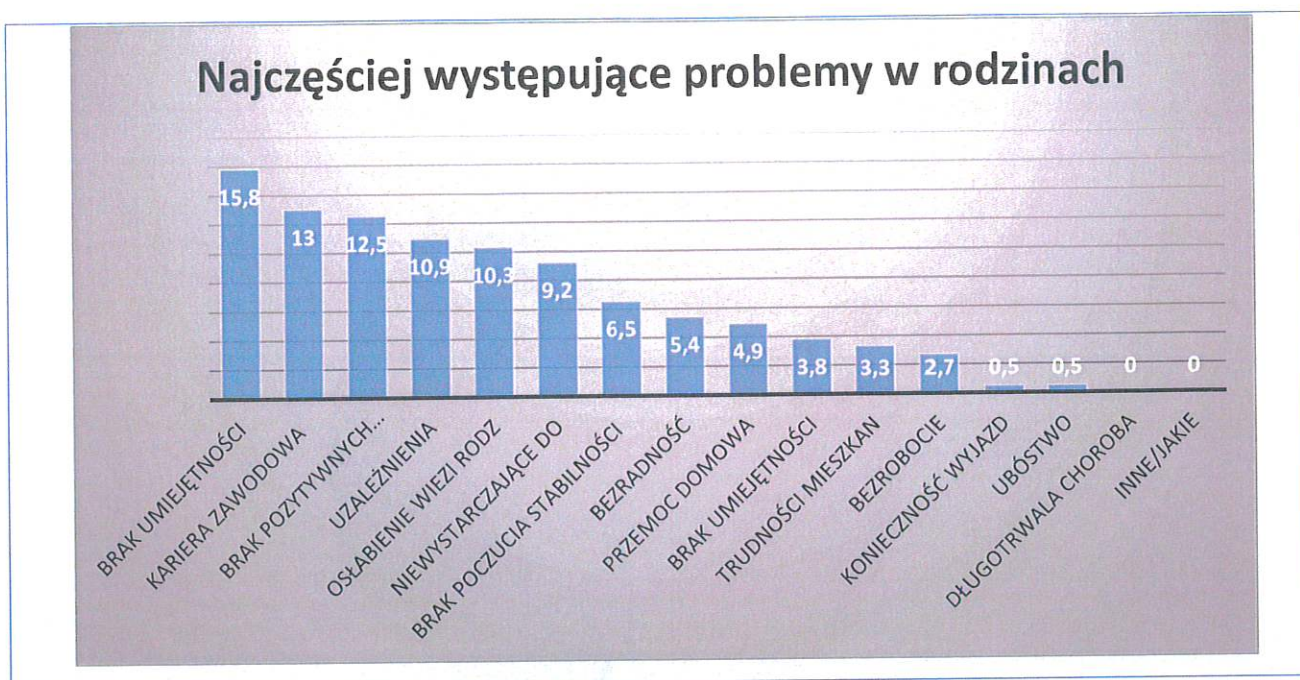
Wykres 5. Sytuacja materialno-bytowa mieszkańców Miasta i Gminy Skała

Źródło: dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym, opracowanie własne

Jak wynika z powyższego wykresu ponad 28 % ankietowanych ocenia pozytywnie sytuację materialno-bytową rodzin z terenu Miasta i Gminy Skała (wybrali odpowiedź: „Jest dobra”), 20 % respondentów odpowiedziało, że jest dobra, lecz wymaga wsparcia. Jedynie znikoma liczba osób 6 % wskazała, że sytuacja materialno- bytowa rodzin nie jest dobra. W kolejnym pytaniu ankiety skierowanej do respondentów poproszono o wskazanie najczęściej występujących problemów w rodzinach zamieszkujących terenie Miasta i Gminy Skała. Na poniższym wykresie można zobaczyć jak rozłożyły się odpowiedzi.

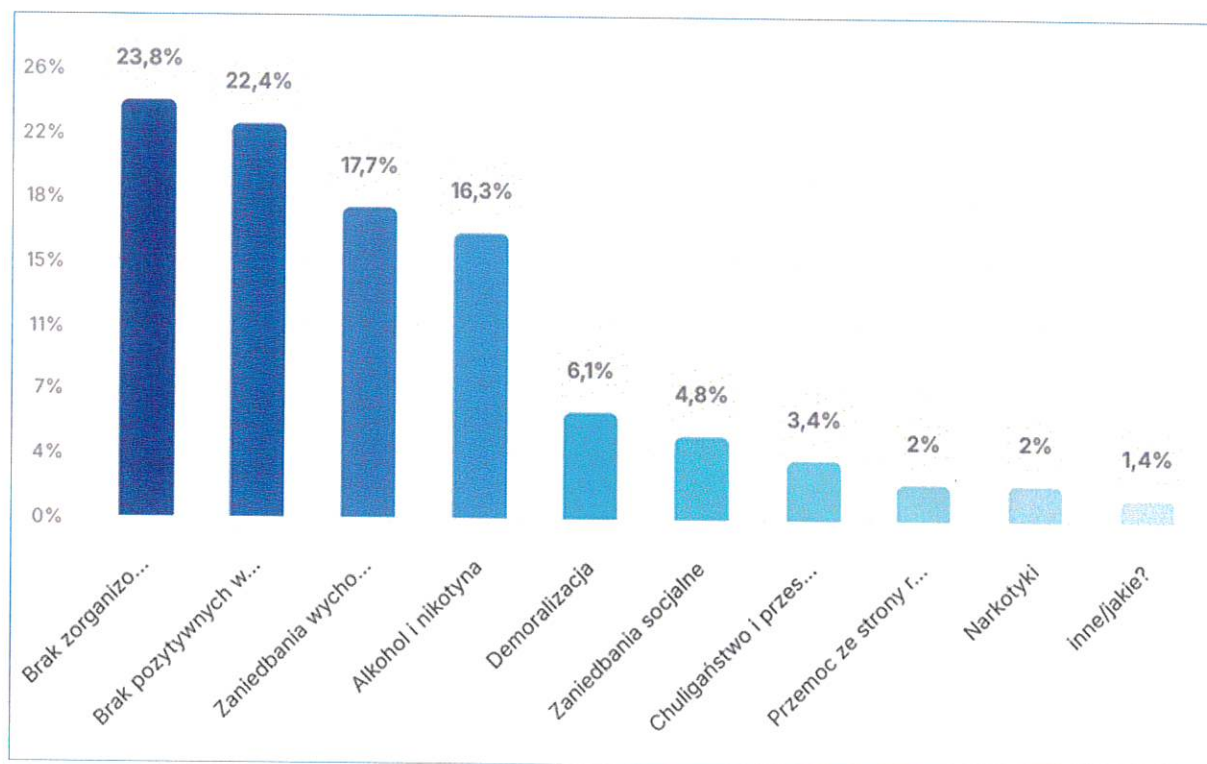
Wykres 6. Najczęściej występujące problemy w rodzinach

Źródło: dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym, opracowanie własne

Do najważniejszych problemów, które najczęściej dotyczyły rodziny respondenci w badaniu zaliczyli: „Brak umiejętności komunikacji” 15,8%, kolejno „Kariera zawodowa rodziców” 13%, 12,5 % osób wskazało „Brak pozytywnych wzorców – dziedziczenie negatywnego stylu życia”, 10,9 % badanych osób odpowiedziało, że problemem są uzależnienia w rodzinach, 10,3 % odpowiedziało, że „Osłabienie więzi rodzinnych”, 9,2 % respondentów wskazało „Niewystarczające dochody”, 6,5 % osób napisało „Brak poczucia stabilizacji w rodzinach”, 5,4 % osób zaznaczyło odpowiedź „Bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych” (trudności wychowawcze), 4,9 % respondentów wskazało „Przemoc domowa”, 3,8 % osób zaznaczyło „Brak umiejętności funkcjonowania w środowisku, izolacja, marginalizacja”, 3,3 % osób odpowiedziało „Trudności mieszkaniowe”, 2,7 % respondentów wskazało „Bezrobocie”, 0,5 % badanych zaznaczyło „Długotrwała choroba” oraz „Konieczność wyjazdu za granicę w poszukiwaniu pracy przez jednego lub obydwójga rodziców” oraz „Ubóstwo”, 0% respondentów zaznaczyło odpowiedź „Niepełnosprawność” jak również nie zaznaczyło odpowiedzi „Inne/jakie”.

Wykres 7. Negatywne zjawiska odnoszące się do dzieci i młodzieży na terenie Miasta i Gminy Skąpa

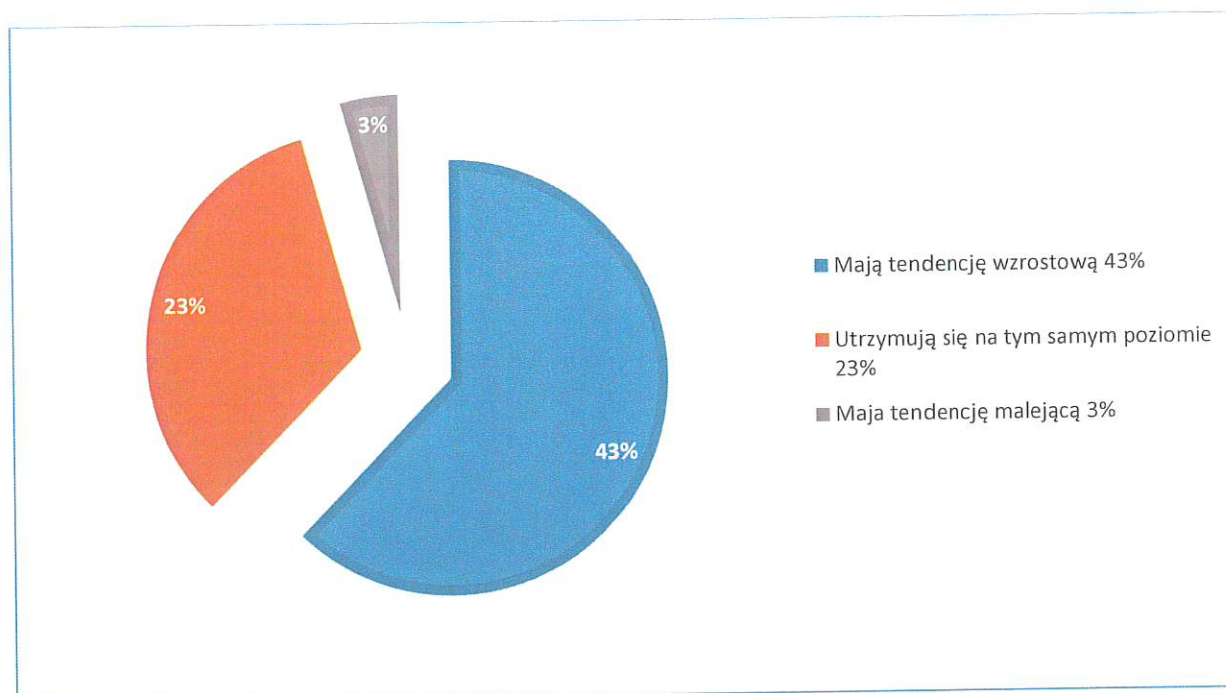

Źródło: dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym, opracowanie własne

Na powyższym wykresie dotyczącego negatywnych zjawisk odnoszących się do dzieci i młodzieży, które najczęściej można dostrzec na terenie Miasta i Gminy Skąpa. Ankietowani odpowiedzieli, że jest to brak zorganizowanych form spędzania wolnego czasu 23,8%, kolejno brak pozytywnych wzorców i autorytetów 22,4%, zaniedbanie wychowawcze 17,7%, alkohol i nikotyna 16,3%, demoralizacja 6,1%, zaniedbanie socjalne 4,8%. chuligaństwo i przestępczość 3,4%, przemoc ze strony rodziców 2%, narkotyki również 2%, inne 1,4%.

Należy w tym miejscu także podkreślić, iż 43% ankietowanych uważa, że negatywne zjawiska dotyczące dzieci i młodzieży mają tendencję wzrostową. Jedynie 3% ankietowanych ocenia, że tendencja tych negatywnych zjawisk jest malejąca. Podczas, gdy 23% uważa, że utrzymuje się przez ostatnie lata na stałym poziomie. Obrazuje to poniży wykres.

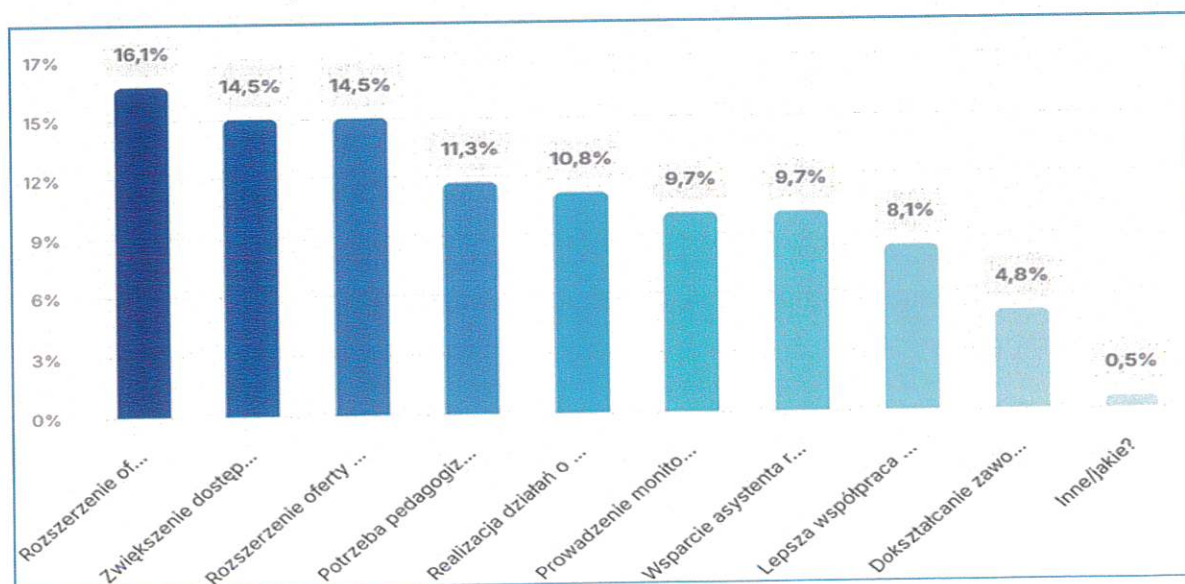
Wykres 8. Tendencja zjawisk odnoszących się do dzieci i młodzieży na terenie Miasta i Gminy Skala

Źródło: dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym, opracowanie własne

W dalszej części badania zapytano respondentów jakie działania należy podjąć, aby ograniczyć lub zapobiegać występowaniu problemów w rodzinach. Poniższe zestawienie pozwoli przyglądnąć się jak rozkładały się odpowiedzi ankietowanych.

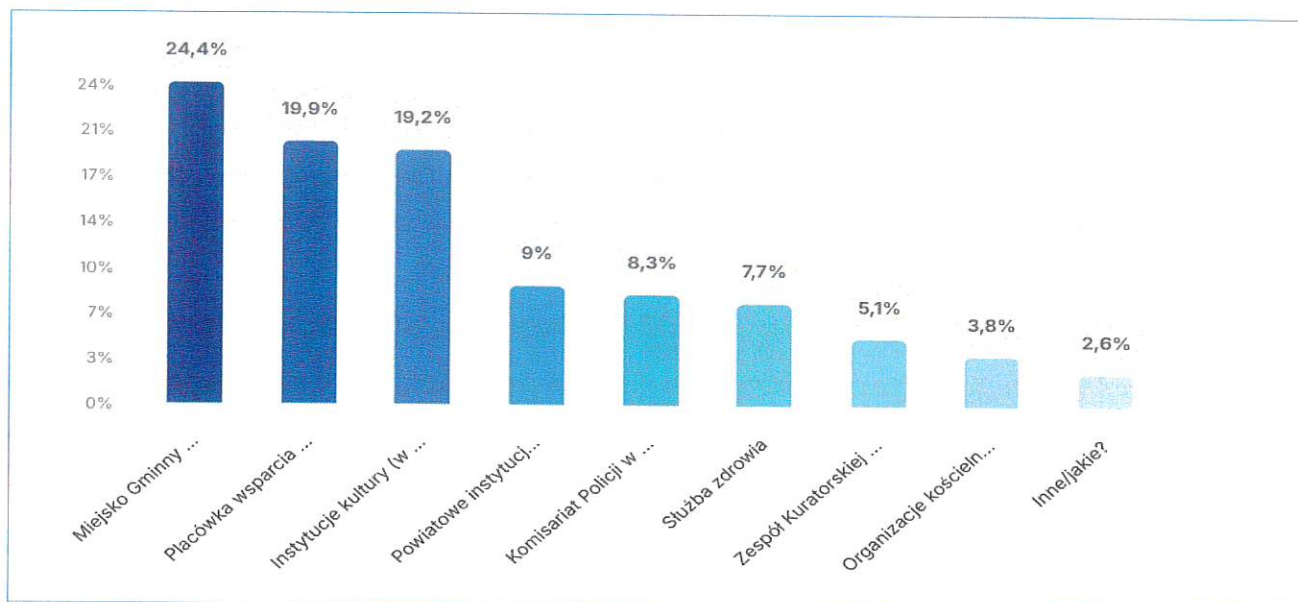
Wykres 9. Działania służące zapobieganiu problemom w rodzinie

Źródło: dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym, opracowanie własne

W oparciu o analizę powyższego wykresu można zauważyć, że najczęściej wybieranymi przez ankietowanych odpowiedziami były: rozszerzenie oferty zajęć kulturalno – sportowych 16,1%, zwiększenie dostępności do poradnictwa specjalistycznego oraz rozszerzenie oferty zajęć pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży 14,5%, potrzeba pedagogizacji rodziców 11,3%, realizacja działań o charakterze profilaktycznym 10,8%, prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka w rodzinie zagrożonej kryzysem oraz wsparcie asystenta rodzin dla rodzin z problemami opiekuńczo – wychowawczymi 9,7%, lepsza współpraca między instytucjami działającymi na rzecz rodziny 8,1%, dokształcanie zawodowe pracowników instytucji współpracujących w obszarze pomocy rodzinie 4,8%, inne 0,5%. W dalszej części badania ankietowego poproszono respondentów o wskazanie instytucji i organizacji, które swoją działalnością mogą przyczynić się do poprawy sytuacji rodzin z terenu Miasta i Gminy Skała. Dane przedstawione zostały na poniższym wykresie.

Wykres 10. Instytucje i organizacje przyczyniające się do poprawy sytuacji rodzin

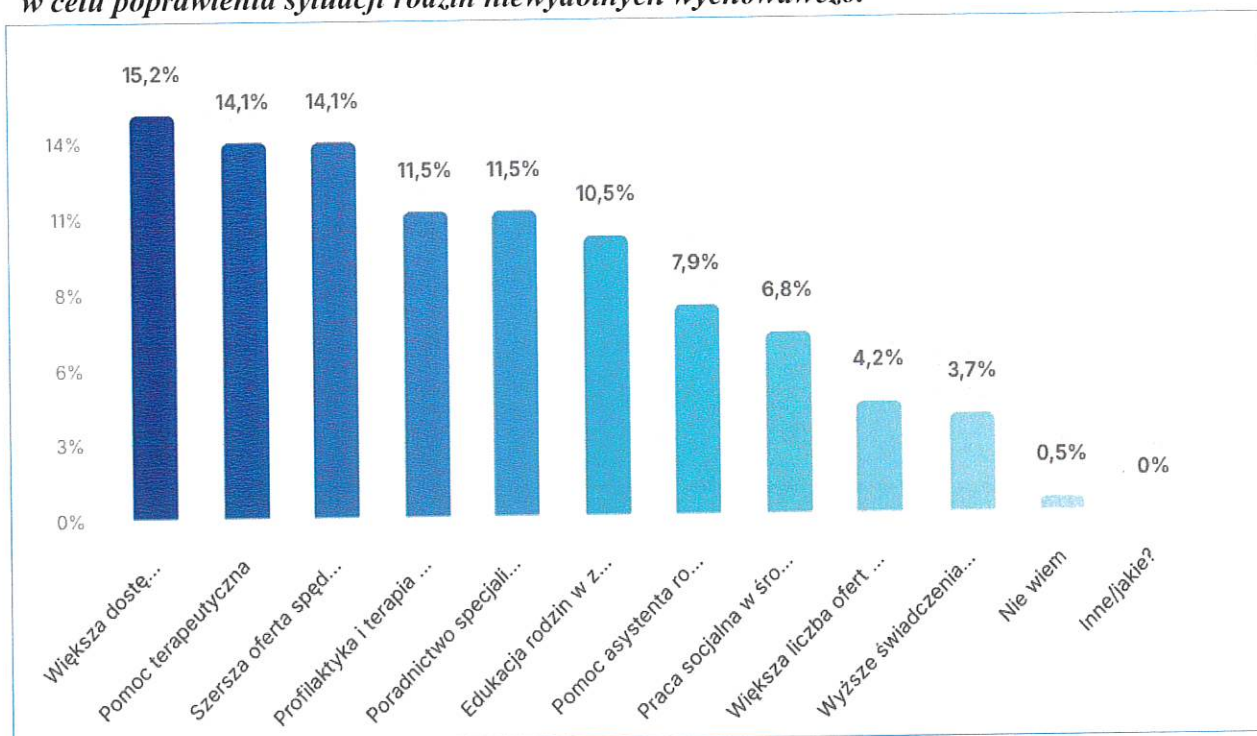

Źródło: dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym, opracowanie własne

Według wyników, które reprezentuje wykres 9 instytucji, które mogłyby przyczynić się do poprawy sytuacji rodziny zdaniem ankietowanych to: Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Skale 24,4%, Placówka wsparcia dziennego (świetlica) 19,9%, Instytucje kultury (w tym Centrum Kultury, Sportu i Rekreacji w Skale, biblioteki) Fundacje, inne stowarzyszenia pozarządowe i organizacje 19,2%, Powiatowe instytucje (w tym Powiatowy Urząd Pracy, Powiatowe Centrum Pomocy Placówki oświatowe: szkoły, przedszkola) 9%, Komisariat Policji

w Skale 8,3%, Służba zdrowia 7,7%, Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej 5,1%, Organizacje kościelne, zespoły charytatywne 3,8%, inne 2,6%.

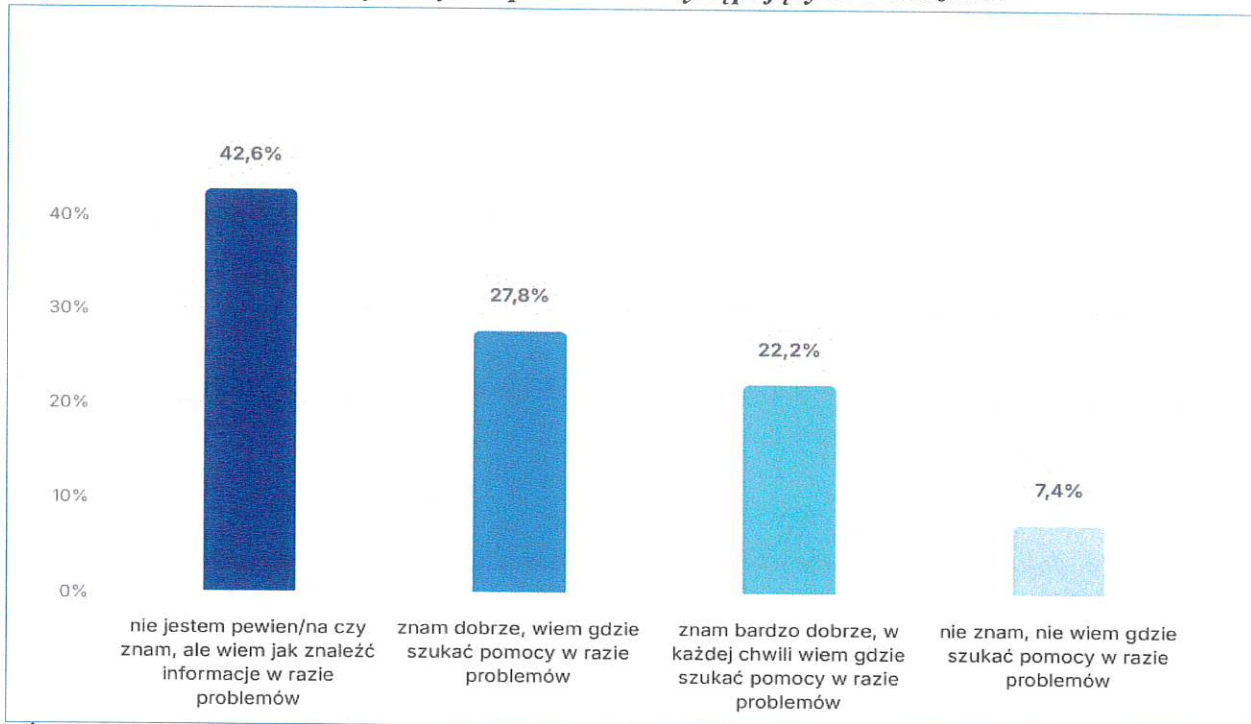
Wykres 11. Formy wsparcia, które powinny być podejmowane w gminie Skala na szerszą skalę w celu poprawienia sytuacji rodzin niewydolnych wychowawczo.

Źródło: dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym, opracowanie własne

W oparciu o analizę danych z powyższej tabeli można zauważyć, że najczęściej wybieranymi przez ankietowanych odpowiedziami były: Większa dostępność do konsultacji psychologiczno-pedagogicznych 15,2%, Pomoc terapeutyczna oraz Szersza oferta spędzania czasu wolnego 14,1%, Profilaktyka i terapia w zakresie uzależnień i przemocy domowej oraz Poradnictwo specjalistyczne 11,5%, Edukacja rodzin w zakresie właściwego wypełniania ról rodzicielskich 10,5%, Pomoc asystenta rodziny lub rodziny wspierającej 7,9%, Praca socjalna w środowisku 6,8%, Większa liczba ofert pracy 4,2%, Wyższe świadczenia pieniężne dla rodzin wielodzietnych i niepełnych 3,7%, Nie wiem 0,5%.

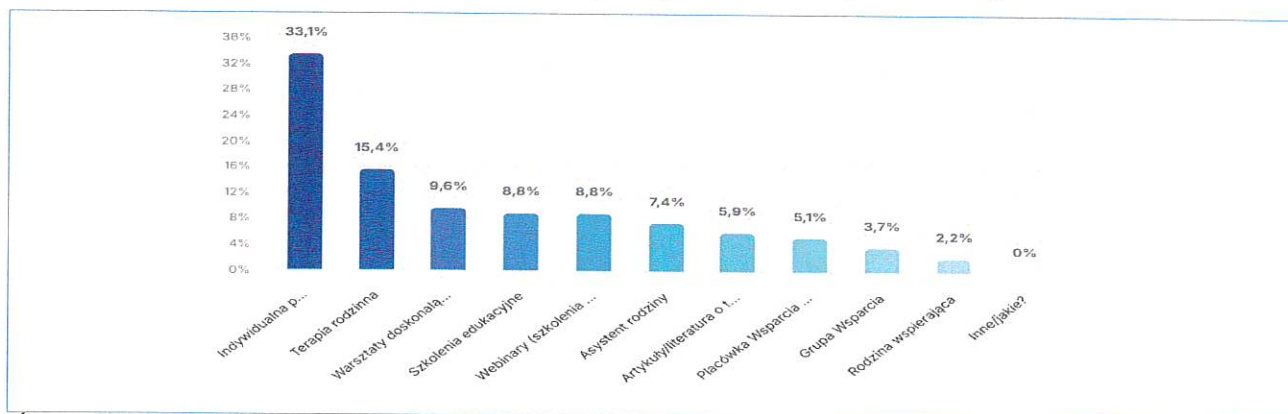
Wykres 12. Czy zna Pan/Pani dane kontaktowe do instytucji pomocowych, gdzie można się zgłosić w razie trudności życiowych i problemów występujących w rodzinie?

Źródło: dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym, opracowanie własne

Z powyższych danych można zauważyć, że mieszkańcy Gminy Skąpa znają dobrze dane instytucji pomocowych, gdzie można się zgłosić w razie trudności życiowych i problemów występujących w rodzinach. Kolejno 42,6% nie jest pewna czy zna, ale wie jak znaleźć informacje w razie problemów, 27,8% zna dobrze, wie gdzie szukać pomocy w razie problemów, 22,2% zna bardzo dobrze, w każdej chwili wiem gdzie szukać pomocy w razie problemów, 7,4% nie zna, nie wie gdzie szukać pomocy w razie problemów.

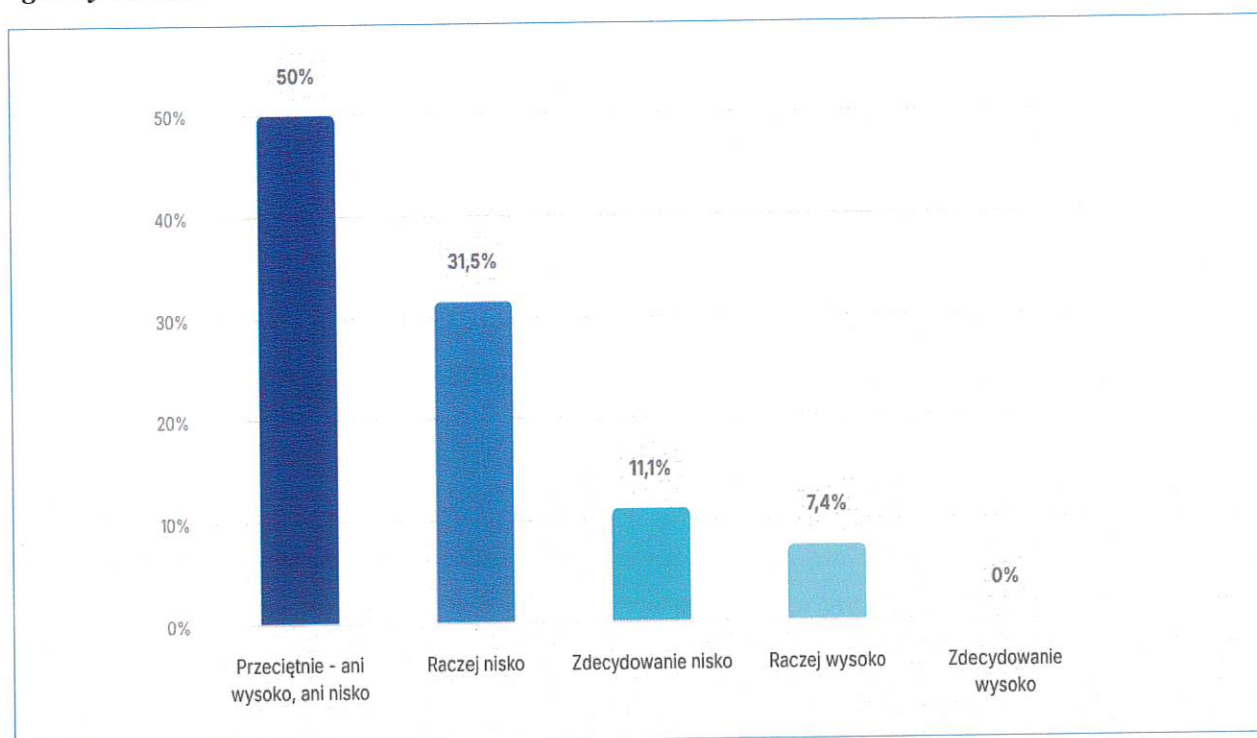
Wykres 13. Preferowane formy wsparcia w sytuacji trudności wychowawczych.

Źródło: dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym, opracowanie własne

Opierając się na uzyskanych wynikach należy zauważyć, 33,1 % badanych w sytuacji trudności wychowawczych wybrałoby skorzystanie z indywidualnej pomocy psychologicznej/terapeutycznej/pedagogicznej. Natomiast 15,4% ankietowanych zgłosiłoby się na terapię rodzinną, 9,6% badanych chętnie skorzystałoby z warsztatów doskonalących umiejętności wychowawcze (np. szkoła dla rodziców). Tyle samo bo 8,8%% ankietowanych zgłosiłoby się na szkolenia edukacyjne oraz Webinary (szkolenia on-line). 7,4% ankietowanych wskazało Asystenta rodziny. 5,9% respondentów zaznaczyło artykuły/literatura o tematyce związane z wychowaniem dzieci i młodzieży. 5,1% osób zaznaczyło Placówkę Wsparcia Dziennego, 3,7% osób wybrało grupę wsparcia oraz 2,2% ankietowanych zaznaczyło odpowiedź rodzina wspierająca.

Wykres 14. Jak ocenia Pan/Pani dostęp do wyżej wskazanych form wsparcia rodzin na terenie gminy Skała?

Źródło: dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym, opracowanie własne

Dane zawarte na wykresie nr 13 ukazują wyniki dotyczące oceny z korzystanych form wsparcia na terenie Miasta i Gminy Skała. Respondenci udzielili odpowiedzi w następujący sposób: 50% ankietowanych odpowiedział „Przeciętnie - ani wysoko, ani nisko”, 31,5% „Raczej nisko”, 11,1% „Zdecydowanie nisko”, 7,4% „Raczej wysoko”, 0% „Zdecydowanie wysoko”. W przeprowadzonej ankiecie respondenci zostali również zapytani o „Wskazanie co można

zrobić, aby poprawić skuteczność działań na rzecz wspierania rodzin?”. Pytaniami, które najczęściej powtarzały się wśród ankietowanych były: „Zwiększyć dostępność w zakresie specjalistycznej porady terapeutycznej oraz psychologicznej”, „Programy profilaktyczne”, „Zorganizować dzieciom możliwość uczestniczenia w różnych aktywnościach szkoleniowych, kulturalnych, artystycznych”, „Tworzenie nowych miejsc zabaw dla dzieci”, „Pedagogizacja rodziców”. Z powyższych odpowiedzi można wywnioskować, że ankietowani szczególną uwagę zwrócili na potrzebę szeroko rozumianej profilaktyki, mającej na celu pedagogizację rodziców oraz całych rodzin. Potrzeba jest również zwiększenie dostępności do specjalistycznej pomocy psychologicznej oraz terapeutycznej na terenie Miasta i Gminy w Skale.

3. Wsparcie udzielane rodzinom w Mieście i Gminie Skala

Podrozdział ten przedstawia formy wsparcia rodziny realizowane na terenie Miasta i Gminy Skala. Główną instytucją odpowiedzialną za pomoc rodzinom jest Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, który koncentruje swoje działania na wspieraniu osób i rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej. Ośrodek obejmuje mieszkańców pomocą w formie pracy socjalnej prowadzonej przez pracowników socjalnych.

Praca socjalna ma na celu poprawę funkcjonowania osób i rodzin w ich środowisku społecznym. Jej zadaniem jest wzmocnianie lub rozwijanie aktywności i samodzielności życiowej podopiecznych, a także współpraca ze społecznością lokalną w zakresie koordynacji działań instytucji i organizacji istotnych dla zaspokajania potrzeb mieszkańców.

Poniższa tabela prezentuje liczbę rodzin i osób objętych pomocą społeczną, zarówno w formie świadczeń pieniężnych, jak i niepieniężnych, w latach 2022–2024. Do pomocy pieniężnej zalicza się m.in.: zasiłek stały, zasiłek okresowy, zasiłek celowy, specjalny zasiłek celowy oraz świadczenia przyznawane w związku ze zdarzeniami losowymi. Natomiast pomoc niepieniężna obejmuje m.in.: pracę socjalną, poradnictwo specjalistyczne, interwencję kryzysową oraz zapewnienie posiłków.

Tabela nr. 3 Liczba rodzin i osób objętych pomocą społeczną w latach 2022-2024

Rok	2022	2023	2024

Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej	150	144	134
Liczba osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej	289	274	233

Źródło: dane MGOPS w Skale, opracowanie własne

Z danych przedstawionych w powyższej tabeli wynika, że liczba osób korzystających z systemu pomocy społecznej – niezależnie od formy udzielanego wsparcia – systematycznie maleje. W 2022 roku z pomocy społecznej skorzystało 289 mieszkańców, w 2023 roku liczba ta spadła do 274 osób, natomiast w 2024 roku odnotowano dalszy spadek do 233 osób. Trend ten może świadczyć o poprawie sytuacji materialnej i życiowej części mieszkańców, skuteczniejszej pracy socjalnej lub zmianach w zgłaszalności po pomoc. Podstawę przyznawania świadczeń określa ustawa o pomocy społecznej, która – obok kryterium dochodowego – wskazuje katalog powodów uzasadniających udzielenie wsparcia. Zgodnie z przepisami pomoc może być przyznawana m.in. z powodu: ubóstwa, bezrobocia, niepełnosprawności, długotrwałej lub ciężkiej choroby, bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, zwłaszcza w rodzinach wielodzietnych i niepełnych, przemocy domowej, potrzeby ochrony macierzyństwa, bezdomności, uzależnień, sieroctwa oraz innych sytuacji kryzysowych. Dane te pozwalają na bardziej szczegółową analizę problemów występujących w społeczności lokalnej. Zwykle wśród najczęściej występujących powodów znalezienia się w systemie wsparcia znajdują się:

- **ubóstwo** – najczęstsza przyczyna korzystania ze świadczeń, często współwystępująca z innymi trudnościami,
- **bezrobocie** – jako jeden z kluczowych czynników ograniczających samodzielność ekonomiczną,
- **niepełnosprawność i długotrwała choroba** – generujące potrzebę stałej lub okresowej pomocy materialnej bądź usługowej,
- **bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych** – szczególnie istotna w rodzinach borykających się z problemami wychowawczymi, brakiem umiejętności organizacyjnych lub nadmiernym obciążeniem,
- **przemoc domowa** – wymagająca interwencji kryzysowej i wsparcia specjalistycznego,
- **uzależnienia** – będące czynnikiem znacząco destabilizującym funkcjonowanie zarówno jednostek, jak i całych rodzin.

Analiza struktury powodów przyznawania pomocy społecznej pozwala lepiej zrozumieć potrzeby mieszkańców Miasta i Gminy Skala oraz ukierunkować działania instytucji

pomocowych na te obszary, które wymagają największego wsparcia. Dzięki temu możliwe jest bardziej skuteczne planowanie lokalnej polityki społecznej i tworzenie adekwatnych form pomocy.

Tabela nr. 4 Powody przyznawania pomocy społecznej w latach 2022-2024

Powód trudnej sytuacji życiowej	Liczba rodzin		
	2022 rok	2023 rok	2024 rok
Ubóstwo	136	133	126
Sieroctwo	2	0	0
Bezdomność	5	2	3
Potrzeba ochrony macierzyństwa (w tym wielodzietności)	16	12	8
Bezrobocie	52	45	42
Niepelnosprawność	57	52	50
Długotrwała lub ciężka choroba	89	94	86
Przemoc domowa	0	0	0
Bezradność w sprawach opiekuńczo wychowawczych (w tym rodziny niepełne)	6	15	18
Alkoholizm	5	0	4
Narkomania	0	0	0
Zdarzenia losowe	2	0	0
Sytuacja kryzysowa	4	0	1
Kłęska żywiołowa lub ekologiczna	0	0	1

Źródło: dane MGOPS w Skale, opracowanie własne

Z przedstawionych danych wynika, że w ostatnich latach najczęściej występującymi powodami przyznawania świadczeń z pomocy społecznej były: ubóstwo, długotrwała lub ciężka choroba, bezrobocie oraz niepełnosprawność. Różnorodność przyczyn korzystania ze wsparcia pokazuje, jak złożone są problemy, z którymi mierzą się rodziny, oraz potwierdza konieczność prowadzenia kompleksowych działań na rzecz poprawy ich sytuacji. Dotychczasowe doświadczenia wskazują, że kluczowe jest wczesne wsparcie rodzin naturalnych – już na etapie pojawiania się pierwszych trudności. Wczesna interwencja umożliwia zahamowanie narastającego kryzysu rodzinnego, który w skrajnych przypadkach może prowadzić do

konieczności odebrania dzieci z rodzin biologicznych. Zapewnienie pomocy asystenta rodziny, pracowników socjalnych oraz współpraca z innymi instytucjami znacząco zwiększają szanse na utrzymanie dziecka w jego naturalnym środowisku. Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Skale oferuje mieszkańcom Miasta i Gminy Skala możliwość skorzystania z pomocy w formie dożywiania. Kolejna tabela przedstawia liczbę osób objętych tą formą wsparcia.

Tabela nr. 5 Liczba osób objętych wsparciem w formie dożywiania w latach 2022-2024

Rok	2022	2023	2024
Rodzaj świadczenia	Liczba osób	Liczba osób	Liczba osób
Rządowy program „Posilek w szkole i w domu”	173	170	155
<u>W tym pomoc w formie:</u>			
Posiłku dla dzieci	46	34	40
Posiłku dla pozostałych osób	3	3	3
Zasiłku celowego	139	139	131
Świadczenia rzeczowego	0	0	0
Pomoc w formie posiłku nie wymagająca przeprowadzenia wywiadu środowiskowego	3	3	2

Źródło: dane MGOPS w Skale, opracowanie własne

Analiza danych zawartych w tabeli przedstawia zmiany w liczbie osób objętych pomocą w formie dożywiania w latach 2022–2024. Ogólna liczba mieszkańców korzystających z posiłków zmniejszyła się z 173 w roku 2022 do 155 w roku 2024. Spadek widoczny jest również w grupie dzieci – liczba najmłodszych beneficjentów tej formy wsparcia zmalała z 46 w 2022 roku do 40 w roku 2024. Kolejną istotną formą wsparcia udzielaną mieszkańcom Miasta i Gminy Skala jest praca socjalna. Jej głównym celem jest przywracanie zdolności osób i rodzin do samodzielnego funkcjonowania. Co ważne, skorzystanie z pracy socjalnej nie jest uzależnione od wysokości dochodu. Jest to jedna z kluczowych, a zarazem najbardziej czasochłonnych form pomocy – wymaga uważnej współpracy z Klientem, budowania relacji, motywowania do zmiany oraz

wspólnego poszukiwania rozwiązań problemów. Praca socjalna polega przede wszystkim na dotarciu do Klienta z informacją, że pracownik socjalny może i chce udzielić wsparcia, pod warunkiem aktywnego zaangażowania osoby lub rodziny w proces zmian. Pracownicy socjalni odgrywają ważną rolę zarówno w sytuacjach nagłych i kryzysowych, jak i w towarzyszeniu mieszkańcom w przezwyciężaniu trudności dnia codziennego.

Tabela nr. 6 Liczba osób objętych wsparciem w formie pracy socjalnej w latach 2022-2024

Rok	2022	2023	2024
Liczba rodzin objętych pracą socjalną	116	141	148
Liczba osób w rodzinach objętych pracą socjalną	350	269	267

Źródło: dane MGOPS w Skale, opracowanie własne

Z powyższych danych wynika, że w lata 2022-2024 spadła ilość osób korzystających z formy wsparcia jaką jest praca socjalna w stosunku do roku 2021.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Skale realizuje zadania w zakresie świadczeń rodzinnych, jako zadania zlecone gminie z zakresu administracji rządowej. System świadczeń rodzinnych jest wsparciem dla rodzin oraz osób niepełnosprawnych. Świadczeniami rodzinnymi są:

- zasiłek rodzinny oraz dodatki do zasiłku rodzinnego;
- świadczenia opiekuńcze: zasiłek pielęgnacyjny, specjalny zasiłek opiekuńczy oraz świadczenie pielęgnacyjne;
- jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka;
- świadczenie rodzicielskie.

Zasiłek rodzinny wraz z dodatkami jest świadczeniem, które ma na celu częściowe pokrycie wydatków na utrzymanie dziecka i przyznawany jest na roczny okres zasiłkowy. O przyznaniu zasiłku rodzinnego wraz z dodatkami decyduje kryterium dochodowe. Rodzinom, w których domownik/dziecko legitymuje się stosownym orzeczeniem o niepełnosprawności przysługują świadczenia pielęgnacyjne. Mają one na celu m.in. częściowe pokrycie wydatków wynikających z konieczności zapewnienia opieki i pomocy innej osoby w związku z niezdolnością do samodzielnej egzystencji.

Tabela nr. 7 Liczba wypłacanych świadczeń rodzinnych w latach 2022-2024

Rok	2022		2023		2024	
Wyszczególnienie	Kwoty	Liczba świadczeń	Kwoty	Liczba świadczeń	Kwoty	Liczba świadczeń
Zasilek rodzinny	431 418,15	3 754	327 408,18	2 803	231 841,16	2018
Dodatki do zasiłku rodzinnego z tytułu:	370 680,07	1 776	139 563,42	1 258	120 678,34	1 043
urodzenia dziecka	9 000,00	9	2 000,00	2	2 000,00	2
opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	37 700,00	97	32 161,30	99	30 464,60	77
samotnego wychowania i utraty prawa do zasiłku dla bezrobotnych	0	0	0	0	0	0
samotnego wychowywania	15 179,48	81	10 345,02	58	15 247,00	79
kształcenia i rehabilitacji	13 537,15	131	9 785,54	95	7 150,00	65
rozpoczęcia roku szkolnego	22 163,51	232	17 829,54	183	12 449,95	135
podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania	31 164,93	455	25 243,32	375	22 560,37	346
wychowywania w rodzinie wielodzietnej	51 783,74	563	42 198,70	446	30 806,42	339
Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka	41 000,00	41	35 000,00	35	20 000,00	20
Świadczenie rodzicielskie	149 151,26	167	105 147,90	112	98 316,90	107

Źródło: dane MGOPS w Skale, opracowanie własne

Jak można wywnioskować z powyższej tabeli na przestrzeni lat 2022-2024 nastąpił spadek liczby wypłaconych świadczeń rodzinnych z 3 754 w 2022 roku do 2018 w 2024 roku. Tym samym zmniejszyła się też pula pieniędzy przeznaczona na ten cel. W 2022 roku tut. Ośrodek przekazał rodzinom zamieszkującym teren Miasta i Gminy Skala świadczenia rodzinne na łączną kwotę

431 418,15 zł podczas gdy w 2024 roku była to kwota 231 841,16 zł. Świadczenia z funduszu alimentacyjnego są wypłacane osobą uprawnionym zamieszkałym na terenie Miasta i Gminy Skała na poczet zasądzonych alimentów, jeżeli egzekucja prowadzona przez komornika jest bezskuteczna. Realizacja świadczeń z funduszu alimentacyjnego na podstawie ustawy o pomocy osobom uprawnionych do alimentów ma na celu:

- Wspieranie osób, które nie otrzymują należnych alimentów od osób zobowiązanych,
- Prowadzenie postępowania wobec dłużników alimentacyjnych poprzez działania zmierzające do zwiększenia odpowiedzialności osób zobowiązanych do alimentacji.

Poniższa tabela przedstawia szczegółowe rozliczenie świadczeń z funduszu alimentacyjnego w latach 2022-2024.

Tabela nr. 8 Liczba wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego w latach 2022-2024

Rok	2022	2023	2024
Łączna kwota wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego	135 139,87	114 661,70	127 533,97
Liczba świadczeniobiorców	26	24	27
Liczba świadczeń	321	310	276

Źródło: dane MGOPS w Skale, opracowanie własne

Jak wynika z powyższych danych liczba świadczeniobiorców z wypłaty świadczeń z funduszu alimentacyjnego na przestrzeni lat 2022-2024 można powiedzieć, że utrzymuje się na tym samym poziomie. Miasto i Gmina Skała realizuje zadania wynikające z ustawy o Karcie Dużej Rodziny. Ogólnopolska Karta Dużej Rodziny (zwana poniżej KDR) wprowadzona ustawą z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny, to system zniżek dla rodzin wielodzietnych. Przysługuje niezależnie od dochodu rodzinom z przynajmniej trójką dzieci (bez względu na ich wiek). Karta Dużej Rodziny oferuje system zniżek oraz dodatkowych uprawnień. Jej posiadacze mają możliwość korzystania z katalogu ofert: kulturalnej, rekreacyjnej czy transportowej na terenie całego kraju dostępnych zarówno w instytucjach publicznych, jak i w firmach prywatnych, to wpływa przede wszystkim na obniżenie kosztów codziennego funkcjonowania. KDR przysługuje niezależnie od dochodów

rodziny. Karta Dużej Rodziny jest dostępna w dwóch formach elektronicznej (dostępne w aplikacji mObywatel) i tradycyjnej (plastikowej).

- W roku 2022 złożono do Miejsko Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Skale 118 wniosków o przyznanie Karty Dużej Rodzinny lub Wydanie Duplikatu Karty Dużej Rodziny.
- W roku 2023 złożono do Miejsko Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Skale 107 wniosków o przyznanie Karty Dużej Rodzinny lub Wydanie Duplikatu Karty Dużej Rodziny.
- W roku 2024 złożono do Miejsko Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Skale 55 wniosków o przyznanie Karty Dużej Rodzinny lub Wydanie Duplikatu Karty Dużej Rodziny.

W ustawę o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” rodziny mogą ubiegać się o jednorazowe świadczenie, w wysokości 4 000 zł, z tytułu urodzenia się dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu. Z wyżej opisanej formy wsparcia w 2022 i 2023 roku nie wypłacono świadczeń, w 2024 roku wypłacono jedno świadczenie w kwocie 4 000,00 zł. Inną formą wsparcia, proponowaną przez Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Skale rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo- wychowawczych, jest objęcie ich pomocą przez asystenta rodziny. Zadaniem asystenta rodziny jest wspomaganie rodziców w wypełnianiu ról społecznych, aby doprowadzić do osiągnięcia podstawowej stabilizacji życiowej. W przypadku, gdy dzieci znajdują się w pieczy zastępczej, asystent współpracuje z rodziną biologiczną na rzecz powrotu małoletnich dzieci do rodziny. Od 2017 roku obowiązuje ustawa o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”, która rozszerzyła zakres obowiązków asystenta rodziny o koordynację poradnictwa na rzecz rodzin oczekujących lub wychowujących niepełnosprawne dziecko, u którego stwierdzono ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu. Poniższa tabela ukazuje podstawowe dane dotyczące asystentury realizowanej na terenie Miasta i Gminy Skala.

Tabela nr. 9 Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny w latach 2022-2024

Rok	Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny	Liczba rodzin objętych koordynacją poradnictwa zgodnie z ustawą „Za życiem”	Liczba dzieci w rodzinach objętych wsparciem asystenta rodziny
2022	11	0	18
2023	15	0	25
2024	18	0	26

Źródło: dane MGOPS w Skale, opracowanie własne

Z danych umieszczonych w tabeli wynika, że liczba rodzin korzystających ze wsparcia asystenta rodziny systematycznie wzrasta. Zwiększa się również liczba osób, które samodzielnie zgłaszają się do Miejsko Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w celu uzyskania wsparcia w postaci wprowadzenia asystenta rodziny. Należy dodać, że współpraca rodziny z asystentem oparta jest na zasadzie dobrowolności, chyba, że współpraca jest narzucona przez sąd. Rodziny przeżywające trudności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej mogą również ubiegać się o pomocze strony tzw. rodzin wspierających. Rodzina wspierająca to rodzina lub osobaz kręgu otoczenia dziecka (sąsiedzi, krewni, dziadkowie, znajomi), która w oparciu o umowę z Gminą, przy współpracy asystenta rodziny, pomaga rodzinie wspieranej w opiece i wychowaniu dzieci, prowadzeniu gospodarstwa domowego, kształtowaniu i wypełnianiu podstawowych ról społecznych zgodnie z potrzebami rodziny. W latach 2022-2024 Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Skale podejmował działania w celu pozyskanie kandydatów mogących pełnić funkcję rodzin wspierających. Na stronie internetowej Miejsko Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sale opublikowano ogłoszenie o poszukiwaniu kandydatów do pełnienia ww. funkcji, informacja została również umieszczona na tablicy ogłoszeń w Ośrodku. Pomimo podjętych działań, nie udało się pozyskać rodzin wspierających, stąd żadna rodzina z terenu Miasta i Gminy Skala nie jest objęta tą formą pomocy.

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej stanowi, że w przypadku niemożności zapewnienia dziecku opieki i wychowania przez rodziców, zostaje ono umieszczone w pieczy zastępczej. Piecza zastępcza może być sprawowana w formie:

- rodzinnej,
- instytucjonalnej.

Przez rodzinną pieczę zastępczą rozumie się rodziny zastępcze (spokrewnione, niezawodowe,

zawodowe) oraz rodzinne domy dziecka. Instytucjonalna piecza zastępcza to: placówki opiekuńczo-wychowawcze, regionalne placówki opiekuńczo-terapeutyczne, interwencyjne ośrodki preadopcyjne.

Tabela nr. 10 Liczba dzieci oraz odpłatność za pobyt dzieci przebywających w pieczy zastępczej w latach 2022-2024

Rok	Liczba dzieci przebywających w pieczy zastępczej	Łączna kwota wydatków za pobyt dzieci przebywających w pieczy zastępczej
2022	8	25 562,11
2023	10	91 641,88
2024	11	172 662,61

Źródło: dane MGOPS w Skale, opracowanie własne

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej nałożyła na gminy obowiązek partycypowania w kosztach związanych z umieszczeniem dziecka w szeroko rozumianej pieczy zastępczej. Koszty kształtują się na poziomie:

- 10% wydatków poniesionych na opiekę i wychowanie dziecka w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- 30% wydatków poniesionych na opiekę i wychowanie dziecka w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- 50% wydatków poniesionych na opiekę i wychowanie dziecka w trzecim roku i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

Z uwagi na potrzebę dostępu do specjalistycznego poradnictwa dla rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej, Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Skale z dniem 29.06.2021 r. Uchwałą Rady Miasta utworzył „Punkt Informacji, Wsparcia Rodzin i Pomocy dla Osób Dotkniętych Przemocą”. Klientami ww. Punktu są osoby i rodziny, w których występują przesłanki do udzielenia pomocy, a w szczególności przemoc oraz bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych. W ramach utworzonego Punktu można skorzystać z bezpłatnych usług takich specjalistów jak:

- dyżur mediatora,
- dyżur psychologa,

Mieszkańcy Miasta i Gminy Skala mogą skorzystać również w Urzędzie Miasta i Gminy Skala z nieodpłatnej pomocy prawnej i nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego.

W Miejsko Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Skale działa również "Zespół Interdyscyplinarny". Celem działania Zespołu jest koordynowanie wszelkich działań instytucji i organów zaangażowanych w niesienie pomocy osobom krzywdzonym oraz przeciwdziałania zjawisku przemocy na terenie Miasta i Gminy Skala. Zespół ma za zadanie pomoc rodzinom znajdującym się w kryzysie i rodzinom niewydolnym wychowawczo oraz rozwiązanie konkretnych problemów w rodzinie.

4. Zasoby wspierające rodzinę i dziecko w Mieście i Gminie Skala

Zasobami wspierającymi rodzinę i dziecko są instytucje i organizacje, które działają na terenie Gminy, bądź obejmują zasięgiem działania jej mieszkańców. W Mieście i Gminie Skala oraz w jej sąsiedztwie funkcjonują różnorodne instytucje i organizacje, mające w centrum swoich zainteresowań rodzinę i dziecko.

Działania na rzecz rodziny w Mieście i Gminie Skala podejmowane są między innymi przez:

- Urząd Miasta i Gminy w Skale,
- Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Skale (Punkt Informacji, Wsparcia Rodzin i Pomocy dla Osób Dotkniętych Przemocą, Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej, asystent rodziny, pracownicy socjalni),
- Pełnomocnika Burmistrza ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Skale,
- Centrum Kultury, Sportu i Rekreacji w Skale,
- Komisariat Policji w Skale,
- Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Skale,
- Placówki oświatowe na terenie Miasta i Gminy Skala,
- Administrację Szkół w Mieście i Gminie Skala,
- Niepubliczne Zakłady Opieki Zdrowotnej,
- Miejsko – Gminną Bibliotekę Publiczną w Skale,
- Parafie, stowarzyszenia i fundacje, Koło Gospodyń Wiejskich, klub sportowy,

- Placówkę Wsparcia Dziennego,
- Filie Specjalistycznej Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej Powiatu Krakowskiego w Skale.

Ponadto rodziny i dzieci z terenu Miasta i Gminy Skala mogą korzystać z bezpłatnego wsparcia instytucji spoza terenu gminy, m.in.:

- Specjalistycznej Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej Powiatu Krakowskiego w Krakowie,
- Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Krakowie,
- Ośrodka Interwencji Kryzysowej w Krakowie,
- Ośrodka Środowiskowej Opieki Psychologicznej i Psychoterapeutycznej dla Dzieci i Młodzieży w Korzkwi,
- Specjalistycznego Ośrodka Wsparcia dla Ofiar Przemocy Domowej w Krakowie.

5. Analiza SWOT

Analiza SWOT opiera się na usystematyzowaniu posiadanych informacji z danego obszaru, poprzez przyporządkowanie ich do jednej z czterech grup (mocne strony, słabe strony, szanse i zagrożenia). Dzięki takiemu postępowaniu, z całego posiadanego zasobu informacji, zostają wyodrębnione i zidentyfikowane te, które są istotne strategicznie. Analiza SWOT bywa stosowana we wszystkich obszarach planowania strategicznego.

W przypadku Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2026-2028 dla Miasta i Gminy Skala analiza SWOT stanowi efektywną metodę identyfikacji mocnych i słabych stron lokalnego systemu wspierania rodziny oraz szans i zagrożeń, jakie przed nimi stoją. Pozwala oszacować potencjał oraz określić stopień, w jakim posiadane zasoby odpowiadają potrzebom i oczekiwaniom społeczności lokalnej.

Mocne strony	Słabe strony
○ dobrze funkcjonujące szkoły podstawowe i przedszkola,	○ Szeroki zakres obowiązków przypisanych pracownikom socjalnym,

○ kadra pedagogiczna z doświadczeniem w pracy środowiskowej ○ funkcjonujący Zespół Interdyscyplinarny i grupa diagnostyczno -pomocowa ○ współpraca OPS z Policją, szkołami, służbą zdrowia i organizacjami lokalnymi. ○ liczne organizacje pozarządowe, kluby sportowe i koła zainteresowań, ○ aktywne sołectwa sprzyjające budowaniu więzi, ○ lokalne wydarzenia i tradycje wzmacniające integrację międzypokoleniową. ○ dostęp do podstawowej opieki zdrowotnej, ○ funkcjonowanie przychodni w bliskiej odległości od mieszkańców. ○ udział w programach rządowych i unijnych ○ dostęp do zajęć sportowych, kulturalnych i edukacyjnych, ○ realizowanie działań socjalnych i społecznych, przeciwdziałających wykluczeniu społecznemu dzieci i młodzieży oraz dysfunkcjom rodzin, ○ Bieżące dokonywanie diagnozy sytuacji rodzin na terenie Miasta i Gminy Skala ○ Zatrudnienie asystentów rodziny, ○ Doświadczenie, wiedza i kwalifikacje pracowników instytucji działających na rzecz rodziny, ○ Zaangażowanie wielu podmiotów w działania na rzecz dzieci i rodziny, ○ Dostępność do poradnictwa specjalistycznego w „Punkcie Informacji, Wsparcia Rodzin i Pomocy dla Osób Dotkniętych Przemocą” w MGOPS w Skale, ○ Realizowanie działań z zakresu udzielania pomocy żywnościowej oraz dożywiania dzieci i młodzieży w szkołach i przedszkolach –	oraz rozszerzenie zakresu zadań asystenta rodziny (ustawa o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Zażyciem”). ○ Brak możliwości skorzystania z pomocy lekarza psychiatry dla dzieci i młodzieży na terenie Gminy. ○ Ograniczona liczba specjalistów w obszarze wsparcia rodziny (psycholodzy, terapeuci, pedagodzy). ○ Wydłużony czas oczekiwania na specjalistyczne wsparcie, w tym na usługi Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej dla powiatu krakowskiego. ○ Przewlekłość postępowań sądowych utrudniająca szybkie rozstrzygnięcie spraw rodzinnych. ○ Niewystarczająca infrastruktura mieszkaniowa – brak mieszkań komunalnych lub socjalnych. ○ Niedostateczna liczba miejsc rekreacji dla dzieci i młodzieży. ○ Brak rodzin wspierających, o których mowa w ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, ○ Wyuczona bezradność i roszczeniowość, uzależnienie od pomocy instytucjonalnej (głównie finansowej) i brak współpracy ze strony rodzin w zakresie rozwiązywania problemów, ○ Przerzucenie odpowiedzialności za wychowanie dzieci na inne podmioty i instytucje. ○ Niski poziom aktywności klientów pomocy społecznej w zakresie wykorzystania własnych zasobów i możliwości
---	---

rządowy programu „Posiłek w szkole i w domu” - o Realizacja Programów profilaktycznych, - o współpraca z powiatowym centrum pomocy rodzinie, sądem rodzinnym i kuratorami, - o organizowanie warsztatów dla rodziców, kompetencji opiekuńczo-wychowawczych, - o Funkcjonowanie Placówki Wsparcia dziennego pod nazwą „Centrum Rozwoju Dziecka Perspektywa Kids” na terenie Miasta i Gminy Skąpa, - o Nawiązanie współpracy ze Stowarzyszeniem „Wiosna” w ramach programu „Szlachetna paczka”. - o Nawiązanie współpracy z Stowarzyszeniem „Piękne Anioły” w ramach programu „Słoneczne pokoje”	w przezwyciężaniu sytuacji kryzysowych, o Brak pozytywnych wzorców osobowych w rodzinach dysfunkcyjnych.
Szanse	Zagrożenia
- o Poprawa samodzielnego funkcjonowania rodzin dysfunkcyjnych w społeczeństwie lokalnym, - o Wzrost świadomości i umiejętności korzystania przez rodziny z różnych form wsparcia, - o Możliwość korzystania z programów rządowych i unijnych dotyczących wsparcia rodziny, edukacji, integracji społecznej. - o Rozwój zainteresowań wśród dzieci i młodzieży oraz zwiększenie ich aktywności fizycznej i kulturalnej, - o Wsparcie finansowe dla rodzin o charakterze socjalnym, - o Kontynuacja działalności Placówek Wsparcia Dziennego na terenie Miasta i Gminy Skąpa, - o Zorganizowanie czasu wolnego dla dzieci i młodzieży z terenu Miasta i Gminy Skąpa,	- o Uzależnienie świadczeniobiorców pomocy społecznej od otrzymywanej pomocy finansowej i duża liczba osób długotrwale z niej korzystających, - o Wzrost problemów społecznych: bezradność wychowawcza, uzależnienia, przemoc. - o Zwiększająca się skala przemocy w relacjach rówieśniczych dzieci. - o Pogarszająca się kondycja psychiczna dzieci i młodzieży (trend ogólnopolski). - o Zwiększająca się skala problemu związanego z nadmiernym użytkowaniem urządzeń cyfrowych przez dzieci.

○ Rozwój infrastruktury rekreacyjnej ścieżki rowerowej, place zabaw, strefy aktywności mogą podnieść jakość życia mieszkańców. ○ Zwiększenie kompetencji rodziców dzięki programom edukacyjno-wychowawczym. ○ Zapobieganie narastaniu negatywnych zjawisk, problemów w rodzinach. ○ Zapewnienie pomocy rodzinom i matkom dzieci z ciężkimi chorobami. ○ Stabilizacja sytuacji materialnej rodzin dzięki wsparciu finansowemu, rzeczowemu, ○ Zapewnienie wsparcia kobietom i rodzinom, w których przyszło na świat ciężko chore dziecko, ○ Kompleksowe wspieranie rodzin dzięki współpracy różnych instytucji.	○ Małe zainteresowanie mieszkańców Gminy poprawą swojej sytuacji życiowej (niechęć do korzystania z dostępnych form pomocy rodzinie), ○ Brak zainteresowania rodziców problemami dziecka i formą spędzania przez dziecko wolnego czasu, ○ Uzależnienia rodziców od alkoholu, ○ Kryzys rodziny w kontekście narastającej liczby rozwodów.
---	---

III. CELE I ZADANIA PROGRAMU

Niniejszy program ukierunkowany jest na zapewnienie kompleksowej opieki i wsparcia dla rodzin zagrożonych dysfunkcjami. Oczekiwanym efektem realizacji Programu ma być szeroko rozumiana poprawa sytuacji dziecka i rodziny.

Celem głównym Gminnego Programu Wspierania Rodziny dla Miasta i Gminy Skala na lata 2026-2028 jest:

Wspieranie rodzin w wypełnianiu i przywracaniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych

Cele szczegółowe:

1. Zabezpieczenie podstawowych potrzeb socjalno - bytowych rodzin.
2. Zapewnienie rodzinom przeżywającym trudności opiekuńczo-wychowawcze kompleksowego wsparcia umożliwiającego prawidłowe wypełnianie funkcji opiekuńczych i wychowawczych oraz zapobieganie konieczności umieszczania dzieci w pieczy zastępczej.
3. Zapobieganie pogłębianiu się dysfunkcji w rodzinach.
4. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej.

1. Cel szczegółowy Zabezpieczenie podstawowych potrzeb socjalno - bytowych rodzin.

Lp.	Zadanie	Wskaźniki realizacji zadania	Realizatorzy	Przewidywane efekty	Termin realizacji
1.	Pomoc finansowa, rzeczowa dla rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej	-Liczba rodzin objęta pomocą w formie świadczeń rodzinnych, alimentacyjnych, wychowawczych oraz z świadczeń z pomocy społecznej, jednorazowego świadczenia dla rodzin wynikające z ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”,	-MGOPS w Skale -Urząd Miasta i Gminy w Skale -organizacje pozarządowe, -prywatni sponsorzy, -parafie, -koła gospodyń wiejskich.	-Poprawa jakości i standardu życia rodzin.	2026-2028
3.	Objęcie dożywianiem wszystkich dzieci i dorosłych wymagających tego rodzaju wsparcia	-Liczba rodzin i dzieci objętych dożywianiem, -Liczba wydanych zasiłków celowych na zakup żywności.	-MGOPS Skala	-Zmniejszenie problemu niedożywienia dzieci i młodzieży. -Prawidłowe nawyki żywieniowe. -Nauka zdrowego odżywiania.	2026-2028
4.	zapewnienie rodzinom możliwości korzystania z Funduszy Europejskich na realizację Programu Pomocy Żywnościowej 2021–2027, współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Społecznego.	- Liczba wydanych skierowań, - liczba osób/rodzin korzystających z Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa	-Caritas -Kościół -Bank Żywności -MGOPS w Skale	- Zapewnienie rodzinom dostępu do podstawowych potrzeb żywieniowych. - Nawiązywanie i utrzymywanie współpracy z organizacjami pozarządowymi w celu skutecznej organizacji pomocy żywnościowej.	2026-2028

5.	Organizacja zajęć i wypoczynku dla dzieci i młodzieży z rodzin dysfunkcyjnych	-Liczba uczestników wypoczynku	-Centrum Kultury, Sportu i Rekreacji w Skale, -Organizacje pozarządowe, -Kuratorium Oświaty, -Pełnomocnik Burmistrza ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, -MGOPS w Skale, -Placówki oświatowe	-Organizowanie wyjazdów kolonijnych dzieciom z rodzin będących w trudnej sytuacji finansowej i życiowej, -Profilaktyka i zapobieganie powielaniu przez dzieci negatywnych wzorów zachowań wyniesionych z domu rodzinnego, Zagospodarowanie czasu wolnego dzieci, -Współpraca instytucji organizujących wypoczynek i rekrutujących dzieci	2026-2028
5.	Współfinansowanie pobytu dzieci w pieczy zastępczej	Liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej, których pobyt współfinansowany jest przez Gminę.	-MGOPS w Skale, -Urząd Miasta i Gminy w Skale, -Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie	-Współpraca z PCPR w celu zabezpieczenia potrzeb dzieci przebywających w pieczy zastępczej, -Pokrycie znacznej części kosztów za utrzymanie dzieci przebywających w pieczy zastępczej	2026-2028

2. Cel szczegółowy Zapewnienie rodzinom przeżywającym trudności opiekuńczo-wychowawcze kompleksowego wsparcia umożliwiającego prawidłowe wypełnianie funkcji opiekuńczych i wychowawczych oraz zapobieganie konieczności umieszczania dzieci w pieczy zastępczej.

Lp.	Zadanie	Wskaźniki realizacji zadania	Realizatorzy	Przewidywane efekty	Termin realizacji
1.	Kontynuacja Prowadzenia placówek wsparcia dziennego obejmujących dzieci wychowaniem i opieką	-Liczba dzieci i młodzieży objętych wsparciem.	-Urząd Miasta i Gminy Skala, -MGOPS w Skale, -Stowarzyszenie	-Pomoc dzieciom z rodzin dotkniętych problemami uzależnienia .	2026-2028
2.	Zapewnienie wsparcia asystenta dla rodzin wychowujących ciężko chore dziecko/niepełnosprawne mających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej	-Liczba rodzin wychowujących ciężko chore, niepełnosprawne dziecko, objęta wsparciem asystenta rodziny.	-MGOPS w Skale -Asystent rodziny, -organizacje pozarządowe, -szkółka zdrowia, -PFRON	-Pomoc rodzinom w załatwianiu spraw, poszukiwaniu instytucji pomocowych udzielających wsparcia dzieciom chorym, niepełnosprawnym, oraz ich rodzicom.	2026-2028
3.	Pomoc w podnoszeniu praktycznych umiejętności rodziców w prowadzeniu gospodarstwa domowego i zarządzaniu budżetem domowym, zaspakajania potrzeb bytowych, zdrowotnych dzieci	-Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta, praca socjalna z rodzinami	-MGOPS w Skale	-Racjonalne wydatkowanie środków -Prawidłowe zarządzanie budżetem własnym	2026-2028
4.	Wsparcie w zakresie organizowania czasu wolnego dzieciom poprzez wprowadzenie różnorodnych form wsparcia dziennego	-Liczba dzieci i młodzieży biorących udział w organizowanych zajęciach.	-Centrum Kultury Sportu i Rekreacji w Skale -Szkoły -Kościoły -Przedszkola -Biblioteki -Klub młodzieżowy Florian.	-Poszerzanie zainteresowań dzieci i młodzieży. -Efektywne spędzanie wolnego czasu.	2026-2028

5.	zapewnienie miejsc do bezpiecznego spędzania czasu wolnego,	- Liczba miejsc (świetlic, klubów, obiektów rekreacyjnych) dostępnych dla dzieci i młodzieży - Liczba nowych lub doposażonych miejsc rekreacyjnych (place zabaw, boiska, strefy aktywności).	- Urząd Miasta i Gminy Skala , - Centrum Kultury Sportu i Rekreacji w Skale - organizacje pozarządowe - Placówki oświatowe	- zmniejszenie liczby zgłaszanych nieprawidłowych zachowań -zmniejszenie liczby umieszczeń dzieci w pieczy zastępczej, w których przyczyną były zaniedbania opiekuńcze w czasie wolnym - poprawę relacji rówieśniczych dzięki udziałowi w zajęciach	2026-2028
6.	Zapewnienie miejsc dla dzieci w żłobkach i przedszkolach	-Ilość miejsc w placówce, - Ilość złożonych wniosków.	-Urząd Miasta i Gminy w Skale -Administracja Szkół	-Wzrost liczby dzieci mających opiekę w przedszkolu i żłobku..	2026-2028
7.	Zapewnienie poradnictwa psychologicznego, rodzinnego, pedagogicznego, w zakresie uzależnień, terapii grupowej, rodzinnej dla rodzin przeżywających trudności opiekuńczo wychowawcze	-Liczba rodzin korzystających z poradnictwa, -Liczba udzielonych porad.	-MGOPS Skala -GKRPA -Pełnomocnik Burmistrza ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, -Placówki oświatowe -Placówki Opieki Zdrowotnej	-Poprawa funkcjonowania rodzin, -Poprawa relacji między członkami rodziny. -Skrócenie czasu oczekiwania na bezpłatną pomoc specjalistyczną.	2026-2028
8.	Realizacja nowych projektów na rzecz rodzin, młodzieży i dzieci	- Liczba rodzin korzystających ze wsparcia	-Urząd Miasta i Gminy Skala -Centrum Kultury Sportu i Rekreacji w Skale, - MGOPS -Placówka oświatowa	- Poszerzenie oferty dla rodzin -wsparcie dla rodzin młodzieży i dzieci	2026-2028

			-organizacje pozarządowe		
--	--	--	-----------------------------	--	--

3. Cel szczegółowy Zapobieganie pogłębianiu się dysfunkcji w rodzinach.

Lp.	Zadanie	Wskaźniki realizacji zadania	Realizatorzy	Przewidywane efekty	Termin realizacji
1.	Zapewnienie pomocy rodzinom/osobom borykającym się z problemem alkoholowym	-Liczba wezwań na Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, -Liczba wystosowanych wniosków do Sądu o przymusowe leczenie odwykowe	-Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, -MGOPS w Skale, -Komisariat Policji, -Pełnomocnik Burmistrza ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, -organizacje pozarządowe	-Kierowanie wniosków do GKRPA o podjęcie działań wobec osób borykających się z problemem alkoholowym, -Kierowanie wniosków do Sądu o przymusowe leczenie odwykowe, -Podejmowanie działań profilaktycznych wobec osób borykających się z problemem alkoholowym, -Współpraca instytucji działających na rzecz rodzin, w których występuje problem uzależnienia od alkoholu,	2026-2028

2.	Monitorowanie sytuacji rodzin zagrożonych kryzysem	-Liczba monitorowanych rodzin	-MGOPS w Skale,	-Przeciwdziałanie pogłębianiu się problemów w rodzinach, -Udzielanie wsparcia rodzinom z dziećmi będącym w trudnej sytuacji życiowej, -Współpraca instytucji na rzecz wsparcia rodzin z dziećmi,	2026-2028
3.	Zapewnienie dostępności do bezpłatnych konsultacji oraz poradnictwa specjalistycznego	-Liczba osób korzystających ze wsparcia, Liczba udzielonych porad	-MGOPS w Skale (Punkt informacji, wsparcia rodzin i pomocy dla osób dotkniętych przemocą), -Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Krakowie, -Specjalistyczna Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna Powiatu Krakowskiego Filia w Skale, -Ośrodek Środowiskowej Opieki Psychologicznej i Psychoterapeutycznej dla Dzieci i Młodzieży w Korzkwi,	-Udzielanie kompleksowego wsparcia mieszkańcom Miasta i Gminy Skala, -Przeciwdziałanie pogłębianiu się problemów w rodzinach, -Zapewnienie mieszkańcom Gminy możliwości skorzystania z nieodpłatnej pomocy specjalistów m.in. psychologa, mediatora, terapeuty, radcy prawnego	2026-2028
4.	Zapewnienie pomocy rodzinom/osobom doznającym przemocy	- Liczba grup diagnostyczno-pomocowa, - liczba Niebieskich kart Liczba spotkań Zespołu Interdyscyplinarnego,	-MGOPS w Skale, -Zespół Interdyscyplinarny ds.Przeciwdziałania Przemocy domowej, -Ośrodek interwencji kryzysowej, -Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, -Placówki oświatowe, -Służba zdrowia, -Komisariat Policji,	- udzielanie wsparcia osobom doznającym przemocy domowej, - podejmowanie działań korekcyjno-edukacyjnych wobec osób stosujących przemoc domową, - współpraca z instytucjami na rzecz	2026-2028

			-Pełnomocnik Burmistrza ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, - organizacje pozarządowe	przeciwdziałania przemocy domowej	
--	--	--	---	-----------------------------------	--

Cel szczegółowy 4. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej.

Lp.	Zadanie	Wskaźniki realizacji zadania	Realizatorzy	Przewidywane efekty	Termin realizacji
1.	Realizacja programów profilaktycznych	- Liczba osób uczestniczących w poszczególnych programach profilaktycznych	-MGOPS Skała -GKRPA -Policja -Zespół Interdyscyplinarny -Placówki Oświatowe	- kształtowanie pożądanych postaw i zachowań wśród dzieci i młodzieży, - podnoszenie świadomości rodziców w zakresie zagrożeń dotyczących dzieci i młodzieży m.in. dotyczących uzależnień, cyberprzemocy, - zapoznanie dzieci, młodzieży i ich rodziców z ofertą pomocową w sytuacji kryzysowej,	2026-2028

2.	Podnoszenie kwalifikacji asystentów rodziny pracowników socjalnych poprzez udział w kursach szkoleniach, warsztatach, konferencjach	- Liczba szkoleń/kursów/warsztatów, liczba pracowników podnoszących kwalifikacje	-MGOPS Skala	- Wzrost kompetencji asystentów rodziny i pracowników socjalnych w zakresie pracy z rodziną wychowującą małoletnie dzieci, - sprawnie działający system szeroko pojętej pomocy społecznej	2026-2028
3.	Współpraca asystentów rodziny – udział i organizacja spotkań Asystentów Rodziny	- Liczba spotkań Forum Asystentów Rodziny	-MGOPS Skala	- wzrost kompetencji asystentów rodziny w zakresie pracy z rodziną wychowującą małoletnie dzieci, - tworzenie sieci wsparcia wśród asystentów rodziny, - współpraca Ośrodków Pomocy Społecznej Powiatu Krakowskiego	2026-2028

IV. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA PROGRAMU

Źródłem finansowania Gminnego Programu Wspierania Rodziny dla Miasta i Gminy Skala na lata 2026-2028 są:

- środki własne gminy,
- środki pozyskane z funduszy unijnych,
- środki pozabudżetowe.

V. PODSUMOWANIE, MONITORING I EWALUACJA PROGRAMU

Przedstawione w Programie działania mają zapewnić systemowe wsparcie rodzinom, które doświadczają trudności opiekuńczo-wychowawczych, a w konsekwencji pozwolą rodzinom odzyskać poczucie własnej sprawczości i powrócić do prawidłowego wykonywania zadań i funkcji wynikających z jej istoty. Osiągnięcie tego celu będzie możliwe tylko przy współpracy instytucji i podmiotów powołanych do wspierania rodziny, przy współpracy i aktywnym współdziałaniu rodzin, gdyż osiągnięcie zakładanych celów w znacznej mierze jest zależne od członków rodzin, ich motywacji do zmiany sytuacji i przezwyciężenia trudności.

Program będzie koordynowany przez Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Skale. W ramach jego realizacji będą gromadzone informacje, które pozwolą na ocenę postępów, wskażą dalsze potrzeby i zrekonstruują działania, które mają dać informację zwrotną, pozwalającą na określenie i wprowadzenie dodatkowych zmian w programie. Monitoring pozwoli na analizę i ocenę zebranych informacji i planowanie dalszych działań oraz doskonalenie dotychczas ustalonych. Monitoring realizacji Programu odbywać się będzie przede wszystkim na gromadzeniu i analizowaniu informacji w Miejsko Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej, jako koordynatora Programu i jednocześnie instytucję wiodącą przy jego realizacji. Dodatkowo pozyskiwane będą informacje od innych instytucji i podmiotów w zakresie wskazanym w Programie. Rezultatem monitoringu będzie sprawozdanie roczne przygotowane przez Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Skale w pierwszym kwartale następującego po sobie roku, składane Radzie Miejskiej w Skale. Gminny Program Wspierania Rodziny jest dokumentem otwartym i długofalowym. Będzie podlegał ewaluacji i monitoringowi w zależności od występujących potrzeb rozpoznawanych ustalanych przez podmioty zajmujące się problemami rodziny. Ewaluacja będzie miała charakter usprawniający i wskazujący kierunki ewentualnych zmian w zapisach programowych. Pozwoli na sprawdzenie efektywności i skuteczności przyjętych założeń oraz sposobu wydatkowania środków przeznaczonych na ich realizację. Rezultatem monitoringu będą sprawozdania roczne, o których mowa w art. 179 Ustawy z dnia 9 czerwca 2011r o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.